

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Újszász Városi Önkormányzat

2013. június

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	28
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	43
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	48
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	53
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	57
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	58
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	59
1. A HEP IT részletei	59
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	59
A beavatkozások megvalósítói	60
Jövőképünk	61
Az intézkedési területek részletes kifejtése	61
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	71
3. Megvalósítás	74
A megvalósítás előkészítése	74
A megvalósítás folyamata	74
Monitoring és visszacsatolás	75
Nyilvánosság	75
Érvényesülés, módosítás	76
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Újszász Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Földrajzi környezet

Újszász Jász-Nagykun-Szolnok megye nyugati szélén, Szolnoktól 18 km-re fekvő, Pest megyével határos település, amely a Zagyva jobb partján, a Tápió torkolat alatt épült ki. A település a Jászság kistáj területén fekszik, közigazgatási területe 58,20 km², ebből belterületbe sorolt 517 ha, míg a külterület nagysága 5 303 ha.

Újszász 1997-ben nyerte el a városi címet. A város a szolnoki agglomeráció belső övi települései közé tartozik, közeli szomszédtelepülései Szászberek és Zagyvarékas, amelyekre vonzása kiterjed. A középfokú ellátást Újszász mellett Szolnok város biztosítja. A felsőfokú ellátás megoszlik több nagyváros: Szolnok, Jászberény, Kecskemét és Budapest között.

A város 17 másik településsel együtt alkotja a szolnoki kistérséget, amely része az Észak-alföldi Régiónak. Újszászt a kistérségen és a régió belüli periferikus fekvése, a közlekedési infrastruktúra alacsony kiépítettsége a Központi Régió közeli kistérségei felé, a gazdasági kapcsolatok hiánya, egyoldalúsága torz térbeli kapcsolatrendszerbe kényszeríti.

Infrastruktúra

A város közúti elérhetősége viszonylag kedvező: a település a 32. számú főút mellett, a 4. sz. úttól mintegy 8 km-re fekszik. Újszász fontos vasúti csomópont, a település lakosságának nagy száma a vasútnál dolgozik, illetve vasúton ingázik a lakóhelye és munkahelye között.

A helyközi tömegközlekedést a vasút mellett buszjáratok biztosítják. A városban mindössze három fedett buszmegálló van. 2006 óta a településen helyi buszjárat közlekedik.

A település vízzel, szennyvízzel, villamos energiával való ellátottsága közel 95%-os, gázszolgáltatással való ellátottsága közel 90%-os.

Az utóbbi években jelentős előrelépés történt az úthálózat fejlesztésében. Pályázati források valamint a saját erőből végrehajtott átfogó úthálózat fejlesztésnek köszönhetően a 45.098 m összhosszúságú önkormányzati tulajdonú belterületi úthálózat 95 %-a aszfalt vagy mart aszfalt burkolatú. Kerékpárút vagy – sáv egyáltalán nincs a településen. A település valamennyi utcájában, legalább az egyik oldalon van kiépített járda, azonban állapotuk sok helyen rossz.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Demográfia

Újszász lakosság száma és korcsoportok szerinti megoszlása az elmúlt években az alábbiak szerint alakult:

	lakónépesség
2007 (fő)	6642 fő
2008 (fő)	6598 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-1 %
2009 (fő)	6491 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-2 %
2010 (fő)	6424 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-1 %
2011 (fő)	6424 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-1 %
2012 (fő)*	6443 fő
Lakónépesség számának változása (%)	+1 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, * népesség nyilvántartás

Állandó népesség (2011)

állandó népesség száma	6506 fő
nő	3326 fő
	51 %
férfi	3180 fő
	49 %
0-2 évesek	149 fő
	2 %
0-14 éves nők	457 fő
	7 %
0-14 éves férfiak	474 fő
	7 %
15-17 éves nők	118 fő
	2 %
15-17 éves férfiak	115 fő
	2 %
18-54 éves nők	1443 fő
	22 %
18-59 éves férfiak	1872 fő
	29 %
60-64 éves nők	248 fő
	4 %
60-64 éves férfiak	233 fő
	4 %
65 év feletti nők	792 fő
	12 %
65 év feletti férfiak	486 fő
	7 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A város népességét előregedő struktúra jellemzi. Az előregedésben szerepet játszik, hogy a fiatalok egy része elköltözik a településről, elsősorban Szolnokra, vagy Budapestre. Különösen jellemző ez a képzetebb munkaerő esetében. Ugyanakkor a településre jellemző korstruktúra kedvezőbb, mint a kistérségi átlag.

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	1663	1111	150
2008	1297	1024	127
2009	1299	987	132
2010	1298	947	137
2011	1278	931	137

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség tekintetében folyamatos lassú fogyás figyelhető meg. Újszászon a nők száma kismértékben meghaladja a férfiakét, amely megfelel az országos átlagnak. A népességszám csökkenése illetve stagnálása a természetes fogyás következménye: 2000 óta a halálozások száma rendre meghaladta az élveszületéseket.

Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	65	126	-61
2009	56	149	-93
2010	60	159	-99
2011	46	152	-106
2012	na.	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes fogyást a migráció ellensúlyozza, az elmúlt években pozitív migrációs egyenleggel – azaz a betelepülők elvándorlókéhoz képest magasabb arányával – számolhattunk. A betelepülők között egyrészt a Szolnokról kiköltöző, nyugodtabb, vidékies életet kedvelők szerepeltek, de jellemző a képzetlen, szociálisan hátrányos helyzetű, sok esetben a jogkövető magatartásra képtelen társadalmi réteg betelepődése is.

Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	236	189	47
2009	199	161	38
2010	173	156	17
2011	186	128	58
2012	na.	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. A 2001-es népszámlálási adatok szerint Újszászon 244 fő (a lakosság 3,6 %-a) vallotta magát roma származásúnak. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. Ennél a számnál azonban jóval többen élnek a város területén, a népesség közel 10%-át alkotják a roma származásúak (nem hivatalos adatok: a korábbi Helyi Cigány Kisebbségi Önkormányzat tájékoztatása, és a szociális támogatások alapján). Jelenleg a településen nincs kisebbségi önkormányzat.

Foglalkoztatás

Foglalkoztatás tekintetében az aktív keresők száma kis mértékben csökkent, jelentősen nőtt az eltartottak aránya, amely elsősorban az elöregedő korstruktúra következménye. Nagyobb létszámot foglalkoztató munkahely nem jött létre a településen az elmúlt években-évtizedekben. A helyben található kevés munkahely következményeként a település munkavállalóinak jelentős része ingázik, főként Szolnokra, de nem ritka a budapesti ingázás sem.

A regisztrált munkanélküliek aránya 10%. A regisztrált munkanélküliek nagy része képzetlen vagy alacsonyán képzett. Nincsenek adatok a fekete- és szürkegazdaságban foglalkoztatottakról.

Oktatás

A város oktatási rendszere 2013. január 1-jétől átalakult. Újszász Városi Önkormányzat fenntartásában működik a Városi Óvoda és Bölcsőde. A településen a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában, a Szolnoki Tankerülethez tartozóan működik a Vörösmarty Mihály Általános Iskola, a Rózsa Imre Középiskola és Kollégium, valamint a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szolnoki Tagintézmény telephelye.

Szociális ellátás

A szociális ellátások terén komoly feladat hárul az önkormányzat képviselő-testületére, annak illetékes bizottságára és a polgármesteri hivatalra, hiszen a különböző szociális segélyek, programok és ellátások odaítélésében, folyósításában, szervezésében döntő szerepet játszanak.

A polgármesteri hivatal és a járási hivatal kirendeltsége gondoskodik a pénzügyi és természetbeni ellátások nyújtásáról a vonatkozó jogszabály, valamint helyi rendeletek alapján.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat a településen a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Zagyva menti Integrált Központja biztosítja. A központ jelenleg 6 szociális ellátási formát biztosít Újszász és Zagyvarékas településen, melyek a családsegítő szolgálat, a gyermekjóléti szolgálat, közösségi pszichiátriai ellátás (18 településen), étkeztetés, házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása. A Támogató szolgálatot a településen szintén társulás keretében a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központja Rákócziúton központtal látja el a településen. A helyettes szülői hálózatot a szolnoki Humán Szolgáltató, a szenvedélybetegek ellátását pedig a besenyszögi központ biztosítja az újszászi kliensek részére.

A városban két ápolást, gondozást nyújtó szociális intézmény működik. Az önkormányzati fenntartású Zagyvaparti Idősek Otthonában 150 fő időskorú, valamint szociális és egészségügyi állapotuk miatt rászorulókat elhelyezését biztosítják. A „Kastély Otthon” Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pszichiátriai és Szendélybetegek Otthona és Rehabilitációs Intézménye a megyei önkormányzat fenntartásában az Abonyi út 1. szám alatt működik.

Egészségügyi ellátás

A településen működő egészségügyi alapellátásban jelenleg 20 fő dolgozik: 4 háziorvos, 1 gyermekorvos, 2 fogorvos, 5 ápolónő, 4 orvos írnok, 1 fogorvosi asszisztens és 3 védőnő. A felnőtt háziorvosi ellátás három körzetben történik, területi ellátási kötelezettséggel. Az ellátás privatizált praxisokban, vállalkozó orvosok közreműködésével megbízási szerződés alapján történik. A területi orvosok mellett működik egy területi ellátási kötelezettség nélküli háziorvos is. A rendelők felszerelése az előírásoknak megfelelő, számítógép segítségével működnek. Két orvos és a gyermekorvos a Szabadság tér 4. szám alatti épületben rendel, két felnőtt körzet orvosa pedig egy-egy külön területen lévő rendelőben.

Az ügyeleti ellátás kistérségi együttműködés keretében történik a Liver08 Kft. közreműködésével. Az ügyeleti ellátás igénybevételére Szolnokon a Hetényi Géza Kórház területén van lehetőség, sürgős esetben az ügyeletes orvos a helyszínre kihívható.

Két fogorvos látja el a település fogászati teendőit (1,5 – 0,5 körzet megoszlásban), a körzeti munkát és az iskolafogászatot.

Az alapellátás munkáját segíti a gyógyszertár, amely privatizáltan működik. Jól megközelíthető, a lakosság igényeit kielégíti, a ritkán alkalmazott gyógyszereket is beszerzik. Két gyógyszerész, két technikus, két technikai dolgozó biztosítja a munkát. Sajnos a gyógyszertári ügyelet, éjszakai ügyelet helyben nem biztosított.

Az egészségügyi ellátórendszer épületei felújításra szorulnak. Az önkormányzat elképzelései között szerepel egy új egészségügyi központ kialakítása.

Értékeink, küldetésünk

Újszász Város Önkormányzata már kiemelten kezeli az esélyegyenlőséget. Az oktatási intézmények rekonstrukciója kapcsán a Nemzeti Fejlesztési Hivatal Újszász Város Önkormányzatát „Az egyenlő esélyekért” szakmai díjban részesítette, valamint az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Területfejlesztési és Építésügyi Szakállamtitkársága Építésügyi és Építészeti Főosztálya „Az év akadálymentes épülete 2006.” díjban részesítette Újszász Város Önkormányzatát, mint építtetőt, az építésszt, a tervezőt és a kivitelezőt a Bajcsy Zs. úti óvoda épületének akadálymentes használatot biztosító építészeti műszaki megoldásokért.

Önkormányzatunk Esélyegyenlőségi Programjának küldetése a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő újszászi polgárokat segítő, támogató feladatok rendszerezése, ütemezése, az eddig jól bevált hagyományok megőrzésével, megtartásával.

Ezen belül:

- Összetartó, szolidáris, a hátrányos megkülönböztetéstől mentes helyi társadalom erősítése;
- Összehangolt együttműködés a foglalkoztatási, közoktatási, közművelődési, szociális igazgatási, egészségügyi, területfejlesztési komplex tevékenység-rendszerben, a szubszidiaritás elvének figyelembe vételével;
- Egyenlő bánásmód biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára;
- A mindenkori jogszabályoknak megfelelő pénzbeli, természetbeli juttatásokhoz, valamint a különböző közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Újszász Városi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

A helyzetelemzés az Ebktv. tartalmi követelményeinek megfelelően, a Központi Statisztikai Hivatal adatai, a helyi intézmények és szervezetek, szolgáltatók adatszolgáltatása alapján történt.

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintően az Ebktv. rendelkezése szerint Újszász Város Önkormányzat Képviselő-testülete 153/2007. (XII.21.) határozatával fogadta el Újszász Város Esélyegyenlőségi Programját. A Program felülvizsgálatára 2011-ben került sor, melyet a képviselő-testület 63/2011 (VI.21.) számú határozatával hagyott jóvá. A jogszabály módosítása miatt a meglévő esélyegyenlőségi programokon alapulva, a meghatározott tartalmi és formai szabályoknak eleget téve készült el a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását elemző, és az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat és szükséges intézkedéseket tartalmazó jelen dokumentum, a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program mellett az esélyegyenlőségi célcsoportokra vonatkozóan a helyi szabályozás gondoskodik a szociális ellátásokról, illetve kedvezményeket biztosít a helyi adók esetében az alábbi önkormányzati rendeletekben foglaltak szerint:

- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételének rendjéről és térítési díjairól szóló 29/2011 (XII.21.) önkormányzati rendelet
- a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 2/2012. (II.08.) számú önkormányzati rendelet
- a magánszemélyek kommunális adójáról szóló többször módosított 19/2002 (XII.18.) számú önkormányzati rendelet

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Újszász város stratégiai céljait az **Integrált Városfejlesztési Stratégia**, és a **Településfejlesztési Koncepció** határozzák meg. A kijelölt stratégiai célok illeszkednek az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének elősegítéséhez. A Településfejlesztési Koncepció az alábbi stratégiai célok mentén határozza meg intézkedéseit.

1. A közlekedési infrastruktúra fejlesztése.
2. A lakosság egészségi állapotának javítása.
3. A szociális ellátó rendszer továbbfejlesztése, a hátrányos helyzetű csoportok segítése.
4. Az élet- és vagyonbiztonság növelése.
5. Gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatottság javítása a humán-erőforrás fejlesztése és a fenntartható fejlődés biztosítása által.
6. Kitörési lehetőség a turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázásával.
7. A közintézmények, más építmények és településterületek felújítása, új funkcióval való felruházása, továbbá új térkategóriák kijelölése, valamint a lakhatás feltételeinek javítása.
8. Vonzó, esztétikus településarculat megteremtése, a helyi társadalom szabadidejének tartalmas eltöltését segítő fejlesztések megvalósítása.

A fenti stratégiai célok az alábbiak szerint kapcsolódnak a kistérségi területfejlesztési alprogramokat is tartalmazó Jász- Nagykun- Szolnok Megyei Területfejlesztési Stratégiai Programhoz, és azon keresztül tovább az Észak-alföldi régió stratégiai céljaihoz is.

Az önkormányzat gazdasági dokumentumai, fejlesztési programjai és dokumentumai gondoskodnak a kijelölt fejlesztési célok megvalósításáról. A szükséges forrásokról a Gazdasági Program, a Költségvetési Koncepció és az éves költségvetési rendeletek rendelkeznek.

Az egyes programok, koncepciók - Településrendezési Terv, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Köznevelési Fejlesztési Terv, Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési Terv, Információs szabályzat - saját területükre vonatkozólag határozzák meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A szociális alapellátásokat az önkormányzat 2012. június 30-áig kistérségi, majd települési társulásban biztosítja, így ezen a területen a HEP kapcsolódik a társulás szociális szolgáltatástervezési koncepciójához.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait, helyi intézmények adatszolgáltatásait.

Jelenleg a KSH adatbázisban nem állnak rendelkezésre a 2012. évi statisztikai adatok, illetve a 2011. évi népszámlálás végleges adatai sem kerültek közzétételre a HEP készítésének időszakában. A jelenleg hiányzó statisztikai adatokat a HEP felülvizsgálatakor ki kell egészíteni, figyelembe kell venni.

Egyes adattáblák esetében a megadott kategóriák a meglévő adatok esetében nem értelmezhető, melyet a táblázatokban jelöltünk. Azokban az esetekben, melyekben egyáltalán nem áll rendelkezésre adat, a táblázatokban az „na.” (nincs adat) megjelölést alkalmaztuk.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Mélyszegénységben élőknek tekintendő, aki tartósan a létminimum szintje alatt él. A mélyszegénység okai között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai képzettségbeli és foglalkoztatásbeli deficitekben mutatkoznak meg, - és súlyos megélhetési zavarokhoz vezethetnek. A szegénység kialakulásának okai általában a munkanélküliségre, oktatás és képzés hiányosságaira, egyéni és családi válsághelyzetekre, szolgáltatásokhoz való hozzáférések hiányosságaira vezethetők vissza. Városunkban jellemzően a munkanélküliség, az alacsony iskolázottság a jellemző a mélyszegénységben élők között.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. Ez az állapot az érintetteket gyorsan megbélyegzi, a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. Ma Magyarországon minden harmadik ember a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A romák nagy többsége is ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

Városunkban a 2011. évi népszámlálás során 259 fő vallotta magát romának, azonban számuk ennél többre, közel 600-700 főre tehető.

A következőkben áttekintjük a településen mélyszegénységben élők és romák jellemzőit. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy Újszász Városi Önkormányzatnak nincs olyan rendelkezése, mely a városban személyt vagy csoportot valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt hátrányosan megkülönböztetne.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Sok olyan család van, ahol az egyetlen bevételi forrást a szociális támogatások jelentik. A 2001-es népszámlálás adatai szerint Újszászon 940 olyan család él, ahol csak inaktív kereső van.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Városunkban tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

A megyei nettó átlagkereset 2006. III. negyedévben 92 425 Ft volt, amely az előző időszakhoz képest 7 %-os növekedést jelentett, inflációval korigálva 3,8 %-os reálbér-növekedést eredményezett. Ugyanakkor az Észak-alföldi régió belül Jász-Nagykun-Szolnok Megyében a legalacsonyabbak a bérek, az átlagbér csak az országos átlag 80 %-át éri el.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A KSH adatai alapján 2012. augusztus–októberben országosan a munkanélküliek létszáma 481.000 fő volt, a munkanélküliségi ráta 10,5%-os volt. A férfiak munkanélküliségi rátája az előző évhez képest nem változott, a nőké 0,6 százalékponttal csökkent. A munkanélküliek 47,5%-a (2011. évben az éves átlag 52,9 %-a) egy éve vagy annál régebben keresett állást. A munkanélküliség átlagos időtartama 18,7 hónap, ez egy hónappal kevesebb az egy évvel korábbinál.

Munkanélküliségi mutatók Újszászon

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	2093	2265	4358	92	4	130	6	222	5
2009	2102	1804	3906	126	6	176	10	302	8
2010	2101	2224	4325	161	7	203	9	364	8
2011	2077	2220	4297	179	9	196	9	375	9
2012	na	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	222	302	364	375	na
20 éves és fiatalabb	fő	16	29	29	20	na
	%	7	10	8	5	na
21-25 év	fő	39	49	74	69	na
	%	18	16	20	18	na
26-30 év	fő	32	42	60	58	na
	%	14	14	17	15	na
31-35 év	fő	25	46	34	41	na
	%	11	15	9	11	na
36-40 év	fő	29	41	49	48	na
	%	13	14	13	13	na
41-45 év	fő	29	32	40	47	na
	%	13	10	11	13	na
46-50 év	fő	20	25	38	36	na
	%	9	8	10	10	na
51-55 év	fő	19	32	32	37	na
	%	9	10	9	10	na
56-60 év	fő	11	5	7	17	na
	%	5	2	2	4	na
61 év felett	fő	5	1	1	2	na
	%	1	1	1	1	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	467	519	986	11	2	15	3	26	3
2009	463	532	995	21	5	17	3	38	4
2010	442	514	956	24	5	28	5	52	5
2011	423	493	916	31	7	30	7	61	7
2012	na	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatok alapján látható, hogy míg Újszászon a munkanélküliségi arány az országos és a térségi adatokhoz képest a korábbi években kedvezőbb volt, mára megközelíti az országos átlagot. A 2008-2010 közötti időszakban az országban és nemzetközi szinten is kedvezőtlen gazdasági folyamatok hatása a település munkanélküliségi adataiban is jelentkezett. A korcspontok közötti megoszlást tekintve megállapítható, hogy az utóbbi öt évben duplájára nőtt munkanélküli fiatalok száma mind a 21-25, mind a 26-30 évesek között. A további korcsoportokban a szám az átlagos növekedésnek megfelelő. A nemek közötti megoszlást tekintve a munkanélküli férfiak száma rendre magasabb a nőkénel.

Nincsenek adataink a fekete- és szürkegazdaságban foglalkoztatottakról.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A regisztrált munkanélküliek nagyobb része képzetlen vagy alacsonyan képzett. A munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák. Számukra egyedüli lehetőséget a közfoglalkoztatásban való részvétel jelent.

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2008	222	30	83
2009	302	36	122
2010	364	45	146
2011	375	42	120
2012	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2001-es népszámlálási adatok szerint a településen élő 15 évesnél idősebb lakosok közül 120 fő nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel, mely a település teljes lakosságának 17 %-a. A településen nincs általános iskolai felnőttképzés, és az utóbbi 5 évben nem indult olyan program sem, melynek keretében az alacsonyabb végzettségűek 8 általános végzettséget szerezhettek volna. A felnőttképzésben való részvételi lehetőség a megyeszékhelyen, illetve a munkaügyi központok különböző programjai keretében elérhetőek.

c) közfoglalkoztatás

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatottsági viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Az önkormányzat rendszeresen együttműködik a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjával, és biztosítja a településen a közfoglalkoztatás megszervezését.

2012-ben a közfoglalkoztatásba 116 főt vontunk be, emellett a KÖTIVIZIG (19 fő), a kistérségi társulás (5 fő) és a Rendőrség (1 fő) is foglalkoztatott újszászi tartósan munkanélkülieket. A bevon személyek részt vettek a város zöldfelületeinek gondozásában, vízelvezető árkok tisztításában, városi rendezvények előkészítésében és lebonyolításában, karbantartási és takarítási feladatok elvégzésében, hulladékgyűjtésben, parlagfű irtásban, illetve szociális segítői, asszisztensi, adminisztrátori feladatokat láttak el a város közterületein és a településen működő intézményekben.

Az önkormányzat a foglalkoztatás során figyelemmel van arra, hogy az aktív korúak ellátásából ne kerüljön ki senki azért, mert a foglalkoztatást helyettesítő támogatás felülvizsgálatakor nem tudja igazolni a 30 nap munkaviszonyt, és ezáltal megszüntetésre kerüljön az ellátása. A jelenleg foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők nagy többsége számára csekély az esély, hogy más munkáltatónál elhelyezkedjen, és ennek révén tudja igazolni a részére előírt 30 nap munkaviszonyt.

A foglalkoztatottak jelentős hányada a foglalkoztatási idő lejárta után is szeretne tovább maradni, és a munkáját végezni, tekintettel arra, hogy beilleszkedik egy munkaközösségbe, elfogadja munkatársait, megszereti a munkáját, és nem utolsó sorban a megélhetése miatt is. E pár hónapos foglalkoztatások révén nem tudjuk igazán biztosítani a foglalkoztatott számára az előrelépést, visszatérést a munkaerő-piacra.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	85	2 %	na.	na.
2011	174	4 %	na.	na.
2012	116	na.	na.	na.

Forrás: Önkormányzat adatai

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

Az aktív keresők közül változatlanul a MÁV, a mezőgazdaság, valamint a kereskedelmi-, pénzügyi- és postai szolgáltatás foglalkoztatja a legtöbb embert, számottevő az egyéni vállalkozók és a mikro-vállalkozások száma. A városban az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató.

2011-ben 576 regisztrált gazdasági szervezetet tartottak nyilván Újszászon, melyből 47 korlátolt felelősségű társaság, 26 betéti társaság, 449 egyéni vállalkozás. Emellett 2 részvénytársaság, 2 szövetkezet és egy mezőgazdasági szövetkezet működik a településen.

A helyi vállalkozások az aktív korú népesség csak elenyésző részét képesek foglalkoztatni, ezért a munkahelykeresés és munkavállalás során fontos a vonzáskörzetekben lévő (Szolnok, Jászberény, Budapest) munkahelyek elérhetősége. Közlekedési szempontból főként vonattal jól megközelíthetőek, a Szolnok és Jászberény környékén működő nagyobb üzemek (Elektrolux, Jász-Plasztik, stb.) a telephely meghatározott km-es körzetéből saját buszjáratokat is indítanak.

Az elmúlt években nagyobb létszámot foglalkoztató munkahely sajnos nem jött létre a településen. Rendkívül fontos lenne nagyobb munkahelyteremtő beruházások megvalósítása, amely a munkanélküliség csökkentése mellett a települést vonzóvá tenné, és megállítaná a képzett munkaerő elvándorlását, egyúttal mérsékelné az előregedést is. Ugyanakkor a helyi társadalomnak rugalmasan alkalmazkodnia kell(ene) a folyamatosan változó munkaerő-piaci igényekhez.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A regisztrált munkanélküli fiatalok a szolnoki munkaügyi központ által biztosított programok keretében vehetnek részt továbbképzéseken.

2012-ben az önkormányzat részt vett az „Első munkahely garancia” elnevezésű foglalkoztatási programban, melynek keretében 10 fő 25 év alatti pályakezdő került foglalkoztatásra 4 hónapos időtartamra, napi 8 órában. A fiatalok lényeges többségének ez volt az első munkahelye, az intézményekben takarítói, kisegítői, a polgármesteri hivatalban portási, kézbesítői feladatokat láttak el.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

A településen munkaerő-piaci integrációt segítő szervezet nem működik. Rendszeres a kapcsolat az önkormányzat és a munkaügyi központ között, kihelyezett ügyfélfogadást tartanak a művelődési házban a regisztrált munkanélküliek jelentkezése céljából, így az ellátottaknak nem kell Szolnokra utazniuk.

A helyiek a központ által szervezett, támogatott programokon való részvételre lehetőséget kapnak. A megyeszékhelyen számos felnőttképzéssel foglalkozó intézmény működik (pl. Perfekt Rt. Türr István Képző Központ, stb.) melyek támogatással, vagy önköltséges alapon lehetőséget nyújtanak szakmaszerzésre, továbbképzésre vagy átképzésre.

A településen működő Rózsa Imre Középiskola és Kollégium intézményben érettségi utáni szakképzés keretében lehetőség van logisztikai ügyintéző, ügyviteli titkár és vasútüzemvitel-ellátó OKJ képesítés megszerzésére, mely képzésekre 21 éves korig lehet jelentkezni.

A rövid és hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programokat az önkormányzat a munkaügyi központtal együttműködésben folyamatosan szervezi a lehetőségek figyelembevételével.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A korábban bemutatottak szerint a mélyszegénységben élők, alacsony iskolai végzettségű személyek számára szinte az egyetlen elhelyezkedési lehetőséget a közmunkaprogramok jelentik. A célcsoportba tartozó, közmunkába bevont személyeket az önkormányzat elsősorban segédmunkás munkakörben, közterületek karbantartására, vagy a településen működő intézményekben takarítói, karbantartói feladatokra alkalmazza.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Újszász városban foglalkoztatás területén való hátrányos megkülönböztetés területén az elmúlt időszakban egyetlen esetben sem került nyilvánosságra eset, eljárás nem indult.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években is többször is módosították. A jogszabály alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő ellátási formák nyújthatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, agy lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési szolgáltatás.

Az ellátásokat a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén a polgármesteri hivatal nyújtja a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 2/2012. (II.08.) számú önkormányzati rendelet alapján.

Az aktív korúak ellátása, az ún. rendelkezésre állási támogatás meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében. A támogatásra való jogosultságot 2012. évtől kezdődően évente kell felülvizsgálni, és az ellátás - az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén - csak annak folyósítható, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni, amely teljesíthető közfoglalkoztatás keretében is. Az aktív korúak ellátása meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében.

Az álláskeresőkre részére képzési támogatás, álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, utazási költségtérítés, vállalkozóvá válást elősegítő támogatás nyújtható. Az álláskeresői járadék maximum 90 napig folyósítható, mely a munkaerő-piaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a. (98.000 forint).

Álláskeresői segélyben részesülők száma

	Nyilvántartott álláskeresői száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	203	31	15
2008. 2. negyedév	210	21	10
2008. 3. negyedév	208	22	11
2008. 4. negyedév	208	23	11
2008. átlag	207	24	12
2009. 1. negyedév	259	20	8
2009. 2. negyedév	251	9	4
2009. 3. negyedév	266	32	12
2009. 4. negyedév	287	36	13
2009. átlag	266	24	9
2010. 1. negyedév	368	37	10
2010. 2. negyedév	332	319	6
2010. 3. negyedév	350	29	8
2010. 4. negyedév	340	10	8
2010. átlag	348	25	8
2011. 1. negyedév	416	52	13
2011. 2. negyedév	359	22	6
2011. 3. negyedév	362	37	10
2011. 4. negyedév	354	3	1
2011. átlag	373	28	8
2012. 1. negyedév	452	1	1
2012. 2. negyedév	357	1	1
2012. 3. negyedév	408	1	1
2012. 4. negyedév	366	1	1
2012. átlag	396	1	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2008	222		44	20
2009	302		60	20
2010	364		293	80
2011	375		59	16
2012	396		34	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A következő táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településünkön a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	110	2,5	-	-	-	-
2009	171	4,4	-	-	-	-
2010	92	2	-	-	-	-
2011	23	0,5	203	54	-	-
2012	12	na.	231	na.	2	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A településen élnek olyan lakosok, akik szociális ellátásra nem jogosultak. Az ellátatlanok egyik körét jelentik azon személyek, akik korábban rehabilitációs járadékban részesültek, és felülvizsgálaton kell részt venniük. A felülvizsgálat eredményéig az ellátás folyósítását felfüggesztik. A tapasztalatok szerint azonban a felülvizsgálatokra csak jelentős késésekkel kerül sor, így az érintett személyek akár hónapokig ellátás nélkül maradnak. Az ellátásban nem részesülők másik csoportját a börtönbüntetést letöltött személyek jelentik, akik regisztrált munkanélküliként csak 1 évet követően részesülhetnek támogatásban. A fenti csoportokba a településen 20-30 fő tartozik, továbbá nincs információ a regisztrálatlan munkanélküliekről.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. Újszász Városi Önkormányzat 4/2013 (III.13.) számú rendeletében rögzíti a lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályait.

Lakás állomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	2558	na.	8	0	6	2	0	0
2009	2560	na.	6	0	4	0	0	0
2010	2561	na.	6	0	4	0	0	0
2011	2562	na.	6	0	4	0	0	0
2012		na.	6	0	4	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településre az oldalhatáron álló földszintes és tetőtér beépítésű családi házas építési mód a jellemző. A lakásállományában nagy arányt képviselnek az 1960 előtt épült lakások. A lakások többsége kertes családi ház. Az 1970-es években történt a szövetkezeti lakások építése is. A kisebb régi lakások felújítása, bővítése az utóbbi években terjedt el, míg új lakások építésére alig kerül sor.

A 2001-es népszámlálás adatai szerint 529 komfort nélküli, 147 félkomfortos, 900 komfortos és 755 összkomfortos lakóingatlan található a településen.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat jelenleg 6 bérlakással rendelkezik. 2008-ban két elégtelen lakhatási körülményeket biztosító ingatlan lebontásra került. A lakások közül jelenleg 4 db került bérbeadásra.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat a lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítésükről szóló, 4/2013 (III.13.) rendeletében meghatározta azon lakások körét, melyeket elsősorban szociális helyzet alapján történő bérbeadással kell hasznosítani. Ezek az ingatlanok a Szigetvári út 4., Horgász út 9., Védgát sor 51., és a Csillag út 55. szám alatti lakások.

Önkormányzati lakásra – függetlenül a hasznosítás módjától – csak határozott időre, legfeljebb öt évre szóló bérleti szerződés köthető

Jövedelmi helyzete alapján önkormányzati szociális bérlakást az a nagykorú személy kaphat:

- akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át, de nem haladja meg annak 200%-át.
- a pályázó, valamint a vele együttköltöző személyek nem rendelkeznek vagyonnal,
- a pályázó vagy vele együttköltöző személy lakóingatlan tulajdonjogával nem rendelkezik, kivéve ha lakástulajdonát haszonélvezeti joggal terheltlen szerezte.

Soron kívül adható bérbe – a polgármester döntése alapján – önkormányzati bérlakás az elpusztult vagy életveszélyessé nyilvánított lakásból elköltözők részére; továbbá azoknak, akik előző önkormányzati lakásuknál kevesebb szobaszámú vagy alacsonyabb komfortfokozatú önkormányzati lakást kérnek cserébe, és szociális bérlakásra jogosultak.

Nem utalható ki szociális bérlakás annak, aki:

- az elmúlt 5 évben tartózkodási helyén fizetési kötelezettségének nem tett eleget és lakbér illetve közüzemi tartozást halmozott fel.
- önkéntesen foglalt el lakást és azóta öt év még nem telt el.
- a jogos lakásigénye mértékét elérő és műszakilag megfelelő, részére felajánlott lakást nem fogad el;
- kérelmében valótlan adatokat közölt;
- lakásproblémáját önerőből vagy más módon megoldotta.

A szociális helyzet alapján történő bérbevétel iránti kérelmet (továbbiakban: szociális lakás igénylést) a polgármesterhez kell benyújtani, és csatolni kell hozzá:

1. a család együttköltöző tagjainak a kérelem benyújtását megelőző hónapról kiállított jövedelem igazolásait,
2. vagyonynyilatkozatot,
3. nyilatkozatot az előző 5 éven belüli tartózkodási helyre vonatkozó adósságról.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat nem lakáscélú ingatlant lakhatásra nem bocsájt rendelkezésre, illetve önkormányzati lakás nem lakás célra nem adható bérebe.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Újszász területén hajléktalan ember nem él. A település egyes részein a lakásállomány erőteljes leépülése figyelhető meg. Elégtelen lakhatási körülmény elsősorban természeti károk következtében alakul ki (pl. árvíz, belvíz, viharkár) melyet az önkormányzat ideiglenes elhelyezéssel, átmeneti segéllyel, természetbeni segítséggel (építőanyag, munkavégzés) igyekszik megoldani.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	234	
2009	254	
2010	267	
2011	456	0
2012	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatban jól látszik, hogy a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma ugrásszerűen megemelkedett 2011. évtől, amely a támogatáshoz való hozzájárulás jövedelemhatárának emelkedésével is magyarázható.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családokban. A szegénység jellemzője a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése. A célcsoport vált leginkább veszélyeztetetté a lakásuk elvesztése, a hajléktalanná válás, vagy fizetés hiányában a közműszolgáltatások kikapcsolása miatt.

Jelentősen megnövekedett az eladósodott családok száma a 2008. évben bekövetkezett gazdasági válság miatt, mely már nem csak a hátrányos helyzetű, hanem a középosztályba tartozó, devizahittel rendelkező családokat is veszélyezteti.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A város külterületén jelenleg 3 db lakott tanya (Göböljvári-, Hosszúhát- és 1-es tanya) található, ahol összesen 15 fő él, a tanyák a városközponttól 3-5 km-re találhatóak, megközelítésük biztosított.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

Szegregátumnak nevezük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. A szegregált lakóterületen egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Újszász Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája a 2001-es népszámlálás adatai alapján a településen két jellemzően romák lakta szegregátumot határoz meg, melyek a település északi részén helyezkednek el:

1. szegregátum: Védgát sor – Horgász út – Munkás út – Dankó P. út – Rákóczi út – Szászberki út által határolt terület
2. szegregátum: Petőfi út – Mohácsi út – Széchenyi út – Dob út – által határolt terület.

Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:		Szegregátum 1	Szegregátum 2
Telepi lakások száma a településen:	2008	152	22
	2009	152	22
	2010	152	22
	2011	152	22
	2012	152	22
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva		belterület északi szélé	településközpont északi határa mellett
A telep/ek megközelíthetősége:		aszfaltozott Munkás úton, tanítási időszakban helyi buszjáráttal elérhető	aszfaltozott Petőfi úton
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.)		régi szeméttelep 2010-2012 között rekultiválva	

Forrás: helyi adatgyűjtés, Integrált Városfejlesztési Stratégia

A Munkás út környéki szegregátumban 152 lakás található, melyek hagyományos, kertes házas ingatlanok. A lakáskörülmények vegyes képet mutatnak. Az ingatlanok egy része felújított, rendezett környezetű. Azonban nagyobb részben nem tesznek eleget a minőségi lakhatás feltételeinek a területen található ingatlanok. Komfort nélküli és félkomfortos lakások nagy számban vannak ezek a területen. Jellemző az üres, elhagyott ún. szocpolos házak jelenléte, amelyeken a pusztulás, enyészet, állagromlás jelei mutatkoznak. Ezekre az ingatlanokra több esetben bontási kötelezés került kiadásra. A rendezetlen

tulajdonviszonyok miatt azonban ez gyakran nem vezet eredményre. A területen 4 db önkormányzati tulajdonú telekingatlan, és 2 alacsony komfortfokozatú bérlakás található.

A lakások állapota miatt jellemző az egészségre káros problémák jelenléte, mint a vizesedés, penészesedés, rágcsálók. A Zagyva menti ingatlanok belvízzel és árvízzel veszélyeztetettek. A területen csak részben megoldott a belvíz-elvezetés. Az önkormányzat az érintett utcákra vonatkozóan a vízlevezetésre rendelkezik vízjogi létesítési engedéllyel, azonban a fejlesztés bekerülési költsége kb. 40 millió Ft-ra tehető.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia elemzése szerint a terület szinte minden ingatlana jelzálog fedezettel terhelt. A területen az összes közmű gerincvezetése kiépített, 80-100 ingatlanról nem fizetés miatt kikötötték a vizet, ezért az utcai közkifolyókat használják. Az áram és a gáz tekintetében is jellemző a tartozások miatti lekötés.

Telepek, szegregátumok helyzete – lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken Szegregátum 1	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken Szegregátum 2
száma	573	2	455	109	9
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	22,9 %	0,1 %	18,2 %	71,7 %	40,9 %

forrás: KSH népszámlálás 2001

A Petőfi út környékén található szegregátum esetében kedvezőbb a kép. A területen 22 lakás található, különböző komfortfokozatú, hagyományos kertés házas ingatlanok vegyesen található meg. A lakások negyede egyszobás. A városrész megjelenésében nem tekinthető szegregált területnek, a környező utcák, telektömbök arculatát mutatja. Az ingatlanok rendezettek, nem jellemző a súlyos műszaki probléma a lakásoknál. A terület belvíz szempontjából nem érintett.

A szegregátumokban az utóbbi években az alábbi beruházások, fejlesztések történtek:

A Munkás út térségében az elmúlt években aszfaltozásra került a Rákóczi út és a Munkás út, mart aszfaltos záró réteggel lett kialakítva 2010. évben a Kiss Ernő út, Zagyva út, Dankó Pista út, Horgász út, Szondi út, valamint a Védgát út egy része. Csupán a 2 lakóházat érintő Szászberki út, valamint a 10-12 lakóházat érintő Védgát út vége nem került eddig felújításra. A Munkás úton mintegy 500 méter hosszban pályázati pénzből épülő járda készítése 2005. év őszén megvalósult, a korábban hiányzó gázvezeték pedig 2006-ban kiépítésre került.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A Munkás úti környéki szegregátumban a 2001-es népszámlálás adatai szerint 519 fő élt, ami a város lakosságának közel 8 %-át jelenti. A korcsoportos megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy magasabb a fiatalkorúak aránya a város egészéhez viszonyítva. A városban 16 % a 0-14 évesek aránya, a szegregátumban ez az arány majdnem kétszer magasabb, 36,6 %. Az aktív korúak aránya a városi aránnyal közel megegyezik. Az idősek aránya viszont a települési érték alatt marad, míg a település egészén a 60 év feletti lakosság aránya 24,2 %, addig a szegregátumban ez az arány 9,6 %.

Az aktív korúak körében a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya magas, 78,7%, ami előre jelzi az alacsony foglalkoztatottságot is. A népszámlálás adatai szerint a szegregátum területén élők között a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 80 %, a foglalkoztatottaké 19,4 %. Ez azt jelenti, hogy a háztartások 66,9%-a nem rendelkezett állandó jövedelemmel, mivel nincs foglalkoztatott a családban. Magas a munkanélküliek, azon belül a tartós munkanélküliek aránya.

A Petőfi út környezetében a népszámlálási adatok szerint 69 fő élt, ami a város lakosságának csupán 1 %-a. A korcsoportos megoszlás hasonló a város egészéhez, a gyermekkorúak aránya 17,4%, a 15-59 éveseké 60,9

%, a 60 év felettieké 21,7 %. Az aktív korúak körében a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya szintén magas, 71,4 %. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya, 61,9 %. A területen lévő háztartások 57,7 %-a foglalkoztatott nélkül volt, a kizárólag állami vagy helyi támogatási forrásból élők aránya 21,4 %.

A segélyezés szempontjából a Munkás út környéki szegregátum mutat negatívabb képet. Lakásfenntartási támogatásban közel minden második lakás részesül, ez három és félszer magasabb arány a város egészéhez viszonyítva. A rendszeres szociális segélyben részesülők aránya 43%, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 50 %-ban részesültek. Összességében elmondható, hogy a városi átlagban a fenti segélytípusok negyedét a szegregátum területén élők veszik igénybe.

Az IVS felmérése szerint a szegregátumokban élők társadalmi helyzetét jellemzik az alábbi adatok:

	Lakások száma	Lakásfenntartási támogatásban részesülők száma	Rendszeres Szociális segélyben részesülők száma	Rendszeres Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma	HHH gyerekek száma
1.szegregátum	152	63	61	73 családban 173 gyerek	93
2.szegregátum	22	4	1	4 családban 10 gyerek	3

forrás: Integrált Városfejlesztési Stratégia 2011

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét. Újszász Városi Önkormányzat elkészítette a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződése folyamatainak áttekintésére a város Integrált Városfejlesztési Stratégiáját és ennek részeként az anti-szegregációs tervet.

A 2001-es népszámlálási adatok alapján meghatározott szegregált területek mellett új szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett terület kialakulása nem történt a városban.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A lakosság egészségi állapotára országosan és a városban is jellemző, hogy a megbetegedések és a halálzási adatok esetében első helyen a szív- és érrendszeri betegségek állnak (*Újszászon a halálzási okok 51%-a eredeztethető innen*). A megbetegedéseket tekintve sok olyan rizikó állapot, betegség létezik, amely időbeni felismerésével és hatékony kezelésével a szív-érrendszeri halálzáások száma csökkenthető. Ilyen a magasvérnyomás és a cukorbetegség, illetve az elhízás. Újszászon a lakosság 23 %-a elhízott, az elhízás és a túlsúly a nőknél figyelhető meg nagyobb arányban. A lakosság 4 %-a szenved cukorbetegségben, 16%-a küzd magas vérnyomással. A megbetegedések között második helyen állnak az ischaemiás szívbetegségek, melyek a lakosság 9%-át érintik. A településen jellemző megbetegedési tényezők között harmadik helyen állnak a mozgásszervi megbetegedések, csigolyabántalmak, csontritkulás. Ezek a betegségek a lakosság összesen 6%-ánál jelentkeznek. Újszászon a lakosság 1,7 %-a szenved daganatos megbetegedésben.

A gyermekeknél a leggyakoribb egészségügyi problémák az endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek, melyek legfőbb oka a kalóriatöbblet miatti elhízás. A bejelentkezett gyermekek 4%-a szenved asztmában, 2%-uk küzd magas vérnyomással.

A lakosság 5%-a rendelkezik közgyógyellátási igazolvánnyal.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	354
2009	338
2010	517
2011	420
2012	523

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról. Az alapellátás munkáját segítik helyben igénybe vehető szakellátások (nőgyógyászat, házi szakápolás), a gyógyszertár, illetve civil szervezetek által végzett tevékenységek.

A felnőtt háziorvosi ellátás három körzetben történik, területi ellátási kötelezettséggel. Az ellátás privatizált praxisokban, vállalkozó orvosok közreműködésével megbízási szerződés alapján történik. A területi orvosok mellett működik egy területi ellátási kötelezettség nélküli háziorvos is, magánrendelőben tevékenykedik, emellett foglalkozás egészségügyi feladatokat is ellát. A fentiekből két háziorvos látja el a Zagyvaparti Idősek Otthonát és a Kastély Otthont, rendelési idején kívül. A rendelési időn kívüli gondozási, otthoni ellátási munkát a háziorvosok és az ápolónők végzik.

Az ügyeleti ellátás kistérségi együttműködés keretében történik a Liver08 Kft. közreműködésével. Az ügyeleti ellátás igénybevételére Szolnokon a Hetényi Géza Kórház területén van lehetőség, sürgős esetben az ügyeletes orvos a helyszínre hívható.

A gyermekorvosi ellátás biztosítását a korábbi négy vegyes körzet átszervezésével 2006-ban sikerült kialakítani, egy körzetben, privatizált praxisként működik. A védőnői szolgálat által ellátott csecsemő tanácsadást is a gyermekgyógyász végzi a Szabadság tér 4. szám alatti rendelőben.

Két fogorvos látja el a település fogászati teendőit, a körzeti munkát és az iskolafogászatot. A fogászati rendelő épülete felújításra szorul. Az egyik fogorvos az önkormányzati rendelő állapota miatt külön bérelt rendelőben dolgozik.

A Védőnői Szolgálatnál a településen 2 fő főiskolai végzettséggel rendelkező, főállású közalkalmazott látja el két körzetben a területi munkát. Hozzájuk tartozik a településen működő két óvodai intézményegység is. A védőnők csecsemők és kisgyermek (0-6 éves korig), valamint várandós anyák preventív egészségügyi ellátását végzik. A terhes kismamák szakorvosi, helyben történő ellátását a Mozgó Szakorvosi Szolgálat nőgyógyásza végzi kéthetente. A védőnői tanácsadó (Erkel F. út 3.) épülete felújításra szorul.

Az iskola-védőnői szolgálat 1 fő főiskolai végzettségű iskola-védőnő alkalmazásával történik. A szolgálat által ellátottak köréhez tartoznak az óvoda, az általános iskola és a középiskola tanulói. A szolgálat telephelye a Dózsa György út 23. szám alatt, a középiskola épületében lévő tanácsadó, de az általános iskola két épületében is rendelkeznek egy-egy különálló helyiséggel. Az iskolavédőnő feladata a tanulók egészségi állapotának szűrése, követése, védőoltások előkészítése, a nyilvántartások vezetése.

Az alapellátás munkáját segíti a gyógyszertár, amely privatizáltan működik. Jól megközelíthető, a lakosság igényeit kielégíti, a ritkán alkalmazott gyógyszereket is beszerzik. Két gyógyszerész, két technikus, két technikai dolgozó biztosítja a munkát. Sajnos a gyógyszertári ügyelet helyben nem biztosított.

A jelenlegi egészségügyi ellátást biztosító épületek:

Szabadság tér 4. (önkormányzati rendelő)

Az épületben a 2. és a 3. háziorvosi körzet, valamint a gyermekorvosi körzet rendelője működik. A rendelő kialakításakor az épület új funkciónak való megfelelés mértékéig felújításra került, 2006-ban pedig pályázati támogatással akadálymentesítették. Szükséges lenne a közművek, vezetékek-rendszerek felújítása, illetve célszerű elrendezés kialakítása is. A rendelők kis alapterületűek, rossz elosztásúak.

Erkel F. út 3. (önkormányzati fogorvosi rendelő és védőnői tanácsadó)

A város központjában, könnyen megközelíthető helyen található a fogorvosi és védőnői ellátást biztosító épület. A ház több mint 90 évvel ezelőtt épült, rendkívül leromlott állapotú. A feltétlenül szükséges karbantartásokon kívül nagyobb felújítás nem történt az elmúlt 10 évben. Az épület vizes, dohos, rossz szigetelésű. Külső vakolata leomlott, a lépcső töredezett, balesetveszélyes. Égető probléma, hogy betegek számára kialakított mosdó nincs az épületben.

A védőnői szolgálat számára rendelkezésre álló helyiségek szűkösek, a kismamák részére szoptatós szobát nem tudnak biztosítani, nem biztosított a négy szemközti megbeszélés a védőnő és a szülők között. A szolgálat rendelkezik vizsgálóval, ám a védőnőknek külön személyzeti helyiségük, öltözőjük nincs. A váró kicsi a gondozotti létszámhoz képest.

Az önkormányzat elképzelései között szerepel egy új egészségügyi központ kialakítása, mellyel a jelenlegi épületek műszaki-infrastrukturális állapotából fakadó problémák semmissé válnak. Az egészségügyi központ kialakításának szándékai között szerepel a szétszórta, több telephelyen elhelyezkedő ellátások, szolgáltatók egy helyre koncentrálása. Így garantálható a minőségi ellátás, és a közös helyiségek, berendezések fenntartása is költséghatékony. A lakosság számára a különböző ellátások elérhetősége javulni fog, a hozzáférés mindenki számára biztosított, az akadálymentesítéssel a különböző fogyatékosági csoportok számára is egyenlő esélyeket teremt a szolgáltatások igénybevételében. Az egészségügyi szolgáltatók számára az új épület egészséges, korszerű, színvonalas munkakörülményeket teremt. A szakmai munkát, az együttműködések is lehetővé teszi az egy telephelyen való működés, és a helyettesítések megszervezése is könnyebbé válik.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja, a kötelező szűréseket elvégzik. Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvosok végezik az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján.

A népegészségügyi szűrővizsgálatok közül a tüdőszűrést minden év augusztusában biztosítjuk a településen. További vizsgálatok Szolnokon végeztethetők el.

Az Együtt Újszászért Egészségmegőrző, Szociális, Oktatási és Kulturális Egyesület az orvosokkal, védőnőkkel, ápolónőkkel együttműködve kiemelkedő tevékenységet végez a településen az egészségvédelem, egészséges életmódra nevelés területén. Pályázati tevékenységgel, különböző szűrővizsgálatok (vércukormérés, vérnyomásmérés, allergiavizsgálat, gyógycipő felíratás, stb.) és egészségnapok anyagi támogatásával, megszervezésével, betegségmegelőzésről szóló tájékoztató újságcikkkel segítik a település egészségügyi dolgozóinak munkáját. Ezzel, és a többi célterületen végzett munkájukkal járulnak hozzá a lakosság egészségi állapotának, életminőségének javításához.

Az iskolavédőnő és a Gyere Segítség Alapítvány az önkormányzat, helyi vállalkozók és intézmények támogatásával az utóbbi években rendszeresen megszervezte az „Egy nap egészség Újszászon” elnevezésű rendezvényt, melyen ingyenes szűrővizsgálatok, tanácsadások (vércukor mérés, vérnyomás mérés, koleszterin szint ellenőrzés, nőgyógyászati, bőrgyógyászati, urológiai, fogászati szűrés szakorvosok közreműködésével, véradás, pszichológiai tanácsadás, stb.) állnak a lakosok rendelkezésére. A rendezvény a lakosok körében is népszerű, közel 300 fő vesz részt évente az ingyenes szűrővizsgálatokon.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen működő oktatási intézmények mindegyikében folyik fejlesztő munka, az intézmények fejlesztő helyiségekkel és eszközökkel felszereltek. 2008 óta Újszászon működik pedagógiai szakszolgálat. Jelenleg az ellátás a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szolnoki Tagintézmény telephelyként működik, feladatai a szakértői bizottsági tevékenység, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása. A város képviselő-testület a feladatok közé a gyógytestnevelés és az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás felvételét javasolta az újszászi telephelyre.

Rehabilitációs tevékenységek közül jelenleg az oktatási intézményekben biztosított gyógytestnevelés áll rendelkezésre. A településen korábban működő fizioterápiás ellátás sajnos megszűnt.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat két saját üzemeltetésű konyhájával gondoskodik a közétkeztetés ellátásáról. A középiskola épületében működő korszerűsített, 600 adagos főzőkonyha látja el a bölcsőde, az óvoda és a középiskola étkeztetését, a Zagyvaparti Idősek Otthona felújításra szoruló konyhája gondoskodik az ellátottak napi háromszori étkeztetéséről. Az étkeztetés mindkét konyha esetében megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó előírásoknak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Újszászon sokszínű, gazdag sportélet folyik. Az önkormányzat sportlétesítményeivel gondoskodik az egészséges életmódra nevelés infrastrukturális feltételeiről és az azokhoz való hozzáféréstől. A város sportolási lehetőségeinek színtere a Városi Tornacsarnok, a sportpálya és a gimnázium tornaterme. A tornacsarnokban lehetőség van lakossági sportfoglalkozásokra is, nagyon népszerű a kispályás teremlabdarúgás. A gimnázium tornaterme is ad lehetőséget szabadidős sportolásra.

A szervezett sportot az Újszászi Városi Vasutas Sportegyesület fogja össze. Öt szakosztályt működtet, ezek a labdarúgó-, az asztalitenisz-, a sakk-, a triatlon-duatlon-, és a lólabda szakosztály. Az egyesületben közel 200-an sportolnak. A sportéletben jelentős változást jelentett egy különleges kínai sportág, a lólabda meghonosodása Újszászon. A sportág népszerű a hátrányos helyzetű és roma gyerekek között is.

Az általános iskola a diáksport foglalkozások keretében különböző sportágakban (foci, kézilabda, tollaslabda, lólabda, stb.) iskolai bajnokságot szervez, részt vesznek a diákolimpiai versenyeken is. A településen működő civil szervezetek is rendszeresen szerveznek sportnapokat, melyeken a részvétel ingyenes.

A városban önköltséges alapon lehetőség van különböző női torna (zumba, aerobic, kondicionáló torna, stb.) foglalkozásokon, vagy harcművészeti foglalkozásokon is részt venni. A testmozgás körében a településen különösen népszerű a tánc, az óvodás kortól a senior korosztályig különböző táncsoportok működnek a városban.

A sportolást szolgáló valamennyi létesítmény felújításra, átalakításra szorul. Szükséges lenne új pályák létesítésére is. Az önkormányzat célkitűzése egy új sportcsarnok létrehozása a turisztikai és szabadidő központhoz kapcsolódóan.

A település lakosainak folyamatos igénye a sport és szabadidős lehetőségek javítása, több civil szervezet működése is – többek között – ezt a célt szolgálja (pl: horgászegyesület, mazzorett-csoportok, vadásztársaság).

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapellátás területén a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Zagyva menti Integrált biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteltetését. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit. A településen idősek bentlakásos ellátását biztosítja az önkormányzati fenntartású Zagyvaparti Idősek Otthona, valamint a megyei fenntartású Kastély Otthon időskorúak részlege, mely intézmények a helyben mutatkozó igényt teljesen lefedik.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A területi ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhető, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. Az önkormányzat a krízishelyzetbe került személyeket soron kívül átmeneti segélyben részesíti, vagy természetbeni segítséget nyújt.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A város kulturális életének központja a Városi Művelődési Ház és Könyvtár. A művelődési ház (3 dolgozóval) helyet ad a városi rendezvényeknek, kiállításoknak, vetélkedőknek, civil szerveződések összejöveteleinek, zeneoktatásnak, tanfolyamoknak, játszóháznak, városi ünnepeknek, szervezik a városi rendezvényeket. a művelődési ház klubjai közül kiemelkedő tevékenységet végez a Népi Díszítőművészeti Szakkör és a Százszorszép Népdalkör. Nagyon népszerűek a különböző korosztályoknak szóló tánccsoportok. A könyvtár fontos szerepet tölt be az alapvető információszolgáltatásban. Fiókkönyvtárat működtet az Időskorúak Szociális Otthonában.

2008-ban több internetes hozzáférést biztosító számítógép állt 723 fő beiratkozott rendelkezésére, hangos könyveket is gyűjtenek. 2007-ben számítógépes adatbázist hoztak létre a mintegy 35 ezer kötetes állományuk nyilvántartására, 2008-tól a kölcsönzést számítógépen is nyilvántartják. Megyei konzorciumban TIOP és TÁMOP pályázat keretében számítástechnikai eszközök fejlesztésére, akadálymentesítésre és szakmai fejlesztésekre, rendezvények szervezésére sikeres pályázatot nyújtottak be. A lakosság számára számítástechnikai tanfolyamokat szerveznek. A könyvtár dolgozói (2 fő) érdekes rendezvényeket, programokat, előadásokat szerveznek minden korosztálynak, óvodai, iskolai csoportoknak, segédkeznek a városi rendezvények szervezésében.

A településen sok bejegyzett civil szervezet, vagy bejegyzés nélküli csoportosulás, klub működik. Ezek a szervezetek és a körükben tevékenykedő újszászi emberek a helyi közösség legkülönbözőbb érdekeinek érvényesítését szolgálják. A szerveződések szerepet vállalnak a kultúra közvetítésében, az oktatás színvonalának emelésében, egészségügyi felvilágosításban, környezetvédelemben, környezetvédelemben, szabadidő hasznos eltöltésében, közbiztonság javításában. Pályázat útján az önkormányzat anyagi támogatásban részesíti a szervezeteket.

A cigányok/romák nem alakítottak kulturális-művészeti csoportokat, a hagyományápoló tevékenységük minimálisra csökkent.

A civil szervezetek munkáját koordinálja a 2004-ben alakult Városi Civil Fórum, melyhez máig 24 szervezet csatlakozott.

A közösségi élet szerves része a vallásos emberek istentiszteletre járása. Újszász lakosságának jelentős része római katolikus vallású.

Számottevő a református vallásúak aránya is. Az 1990-ben elkezdett templomépítést 2004-re sikerült befejezni. A református templom a település impozáns épülete lett. Az egyházi feladatokon túl a lelkész törekszik a lakosság összefogására, ezért számos rendezvényt szerveznek, amin felekezeti hovatartozás nélkül bárki részt vehet. Nemzetközi kapcsolataik révén évente több alkalommal fordulnak meg külföldi, főleg holland, svájci, amerikai vendégek városunkban.

A városban a közösségi élet számára helyet biztosító épületek felújításra szorulnak, általános igény a civil ház kialakítása a településen, amely állandó helyszínt biztosítana a civil szervezetek számára.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen a kisebbségi és többségi társadalom együttélése hosszú időre vezethető vissza. Konkrét etnikai konfliktusokról nem beszélhetünk, de problémát jelent az egymás mellett élésben a különböző életmódból eredő sajátosságok, a rendezetlen lakáskörülmények, az állattartás problémái, melyek kezelése kihívást jelent a polgároknak és az önkormányzatnak is.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Újszász lakóira jellemző az adományozás, az önkéntes munka jelenléte. A civil szervezetekhez, egyesületekhez, klubokhoz való tartozás erősíti az ilyen jellegű tevékenységeket. A városban több civil szervezet végez adománygyűjtő akciókat (pl. ruhagyűjtés) és szervezi meg a rászorulóknak részére a kiosztását. Legjelentősebb ilyen irányú munkát a Gyere Segítség Alapítvány, az Együtt Újszászért Egyesület és a Zagyva menti Integrált Központ, valamint az egyházak végzik.

A helyi vállalkozókra jellemző a különböző civil szervezetek, intézmények rendezvényeinek anyagi, vagy természetbeni támogatása.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Jelenleg a településen nincs kisebbségi önkormányzat, a kisebbséggel kapcsolatos feladatokat kisebbségi referens látta el. A fiatalok továbbtanulását segítik és növelik az országos szinten kiírt ösztöndíjpályázatok, valamint a felsőoktatási ösztöndíjpályázatok, melyek hozzáféréséhez és benyújtásához nagy segítséget nyújtott a kisebbségi referens, illetve a Polgármesteri Hivatal szociális osztályán dolgozó munkatársai.

A felnőtt roma lakosság jövedelemszerzését az önkormányzat igyekszik elősegíteni a közhasznú foglalkoztatással, illetve minden pályázati úton való szakképzési lehetőséget megragad.

A településen él a magyar cigányok országos fővajdája. Megalapította a Vajdák a Romákért Alapítványt, melynek célja a hátrányos helyzetű, elsősorban roma származású gyerekek esélyegyenlőségének, iskolai sikerességének megteremtése, olyan integrált kulturális környezet létrehozása, melynek révén a társadalmi feszültségek, ellentétek megszűnnének, és azok a pozitív, időtálló értékek kerülnek előtérbe, melynek eredményeképpen a cigányság és magyarság békés együttélése megvalósulna. A célok elérése érdekében Újszászon kápolnát és közösségi házat létesített, adományokat adott át több budapesti és szolnoki kórházak gyermek osztályának.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szakképzetlen munkanélküliek magas száma, alacsony foglalkoztatottsága	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek kihasználása Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Képzések szervezése/együttműködés a munkaügyi központtal.
Mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának romlása	Egészségügyi vizsgálatok, prevenciók szűrővizsgálatok népszerűsítése Belvíz elvezetés megvalósítása
Kisebbségi önkormányzat hiánya	Információk közvetítése, tájékoztatás a roma közösség felé, öntevékenység elősegítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Újszászon az állandó népesség száma 2011-ben 6506 fő volt, ebből:

0 - 2 éves:	149 fő
3 - 5 éves:	183 fő
6 -14 éves:	599 fő
15 -18 éves:	303 fő

A 0-18 éves korosztályhoz tartozók száma összesen 1234 fő, mely az összlakosság 19 %-át jelenti.

Az ellátórendszer támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat s emellett a megelőző tevékenységét a szociális, köznevelési, egészségügyi, közművelődési, sport és civil szervezeteinek hálózatán keresztül és együttműködve tudja végezni. Elmondható, hogy a településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A veszélyeztetettség olyan – gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő, vagy mástörvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetében mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	1255	16	0	559
2009	1219	10	0	544
2010	1182	17	5	78
2011	1164	16	0	93
2012	1234	15	2	104

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. Településünkön biztosított pénzbeli ellátások:

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás
- Óvodáztatási támogatás
- Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- Gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése
- Otthonteremtési támogatás
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj
- A menetrend szerinti helyi autóbusz közlekedésben résztvevő diákok támogatása
- Átmeneti segély
- Közgyógyellátás

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

- Gyermekjóléti szolgáltatás
- Gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, óvoda, iskolai napközi otthon
- Gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülői hálózat

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Szociális rászorultság alapján a jegyző által megállapítható ellátás. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, évente két alkalommal pénzbeli támogatásra, továbbá a külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

2012-ben 610 fő számára került megállapításra rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. Ebből, 22 fő fiatal felnőtt, 588 fő kiskorú, így a kiskorú népesség 47,6 %-a részesült ezen ellátási formában. A támogatott gyermekek 60 %-a 7-14 éves korú.

Az állandó lakosok számát tekintve a 0-6 éves korcsoport 40,4%-a, 7-14 éves korcsoport 65,6%-a, a 15-18 éves korcsoport 24,9%-a, a 19-25 éves korcsoport 4,08%-a részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	503	37	0	0	0
2009	491	39	0	0	0
2010	549	45	0	0	0
2011	600	50	0	0	0
2012	610	52	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

2012 augusztusában és 2012 novemberében rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők természetbeni támogatása:

Időpont	Gyermekek száma	Családok száma	Összeg / Ft
2012.08.01.	615	284	3.567.000
2012.11.01.	610	282	3.538.000

2012-ben kiegészítő és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás iránti kérelem nem érkezett.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A szociális segélyek mellett sokan csak a gyermekek után járó ellátásokból élnek (pl. családi pótlék, gyermekgondozási segély, stb.), azonban erről a körről hivatalos információval nem rendelkezünk.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik.

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	72	209	40	342	-	
2009	87	212	36	321	26	
2010	92	220	35	317	62	
2011	95	223	34	313	52	
2012	107	232	30	311	60	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Problémaként jelentkezik, hogy több gyermek nem veszi igénybe a számára járó ingyenes étkezést. További probléma, hogy amennyiben a gyermek pl. betegség miatt nem megy iskolába, a szülők nem jelzik, hogy azokra a napokra az étkezést nem veszik igénybe.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön nem releváns, az elmúlt években az oktatási intézményekbe 2 fő nem magyar állampolgárságú gyermek járt, akik azonban mára honosítással megszerezték a magyar állampolgárságot.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen a KSH adatok által körülhatárolt szegregátumok esetében megállapítható, hogy a szegregált területen magasabb a fiatalkorúak (0-16 évesek) aránya a település egészéhez képest. A korábbiakban bemutatottak szerint a családok jövedelmi és foglalkoztatási viszonyai rosszak, ezért sok a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek ezeken a területeken. A fiatalok jellemzően leromlott állapotú, kis alapterületű, nem egészséges környezetet biztosító lakásokban élnek. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférésük biztosított, az oktatási intézmények, városközpontban nyújtott szolgáltatások elérhetősége és megközelíthetősége biztosított. A bölcsődei ellátást jellemzően nem veszik igénybe, melynek oka az alacsony foglalkoztatottságban keresendő. Az oktatási intézményekben a gyermekek oktatása-nevelése integráltan történik.

A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
	211	39	48	5	0	0
Megközelítés, elérhetőség perc		10 perc, helyben	15 perc, helyben		30 perc Szolnok	-

Forrás: önkormányzati, intézményi adatok

A területen élők közül 2011-ben 1 gyermek került átmeneti nevelésbe, 1 gyermek pedig ideiglenes hatályú elhelyezésre. Iskolai hiányzás miatt családi pótlék vagy iskoláztatási támogatás felfüggesztésére 2011-ben 3, 2012-ben 1 alkalommal került sor.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A korábbiakban bemutatottak szerint az önkormányzat teljes körűen biztosítja a településen az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatásokat és ellátásokat. Szakellátások jellemzően a megyeszékhelyen, Szolnokon elérhetők. A célcsoport számára legnagyobb segítséget a Zagyva menti Integrált Központ, illetve a Mozgáskorlátozottak Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesületének helyi csoportja nyújtja.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A Védőnői Szolgálatnál a településen 2 fő főiskolai végzettséggel rendelkező, főállású közalkalmazott látja el két körzetben a területi munkát. Hozzájuk tartozik a településen működő két óvodai intézményegység is. A védőnők csecsemők és kisgyermek (0-6 éves korig), valamint várandós anyák preventív egészségügyi ellátását végzik. A terhes kismamák szakorvosi, helyben történő ellátását a Mozgó Szakorvosi Szolgálat nőgyógyásza végzi kéthetente. A védőnői tanácsadó (Erkel F. út 3.) épülete felújításra szorul.

Az iskola-védőnői szolgálat 1 fő főiskolai végzettségű iskola-védőnő alkalmazásával történik. A szolgálat által ellátottak köréhez tartoznak az általános iskola és a középiskola tanulói. A szolgálat telephelye a Dózsa György út 23. szám alatt, a középiskola épületében lévő tanácsadó, de az általános iskola két épületében is rendelkeznek egy-egy különálló helyiséggel. Az iskolavédőnő feladata a tanulók egészségi állapotának szűrése, követése, védőoltások előkészítése, a nyilvántartások vezetése.

Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	2	120
2009	2	120
2010	2	113
2011	2	110

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen a két kialakított körzetben minden 0-3 év közötti gyermek hozzájut a védőnői ellátáshoz.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen betöltetlen gyermekorvosi vagy háziorvosi praxis nincs. A gyermekorvosi ellátás biztosítását egy körzetben biztosítja az önkormányzat, mely privatizált praxisként működik. A csecsemő tanácsadást is a gyermekgyógyász végzi a Szabadság tér 4. szám alatti rendelőben. Az ellátott esetek számát az alábbi táblázat jelzi.

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	0	40 394	5910	0
2009	0	41 234	6272	0
2010	0	42 400	6790	0
2011	0	44 611	6773	0
2012	0	na.	na.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A fejlesztésre és rehabilitációra az oktatási intézmények keretein belül van lehetőség. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szolnoki Tagintézmény telephelye Újszászon működik, ellátja a szakértői bizottsági tevékenységet, nevelési tanácsadást, logopédiai ellátást, kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozását a település minden oktatási intézményében. A város képviselő-testület a feladatok közé a gyógytestnevelés és az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás felvételét javasolta az újszászi telephelyre.

c) gyermekjóléti alapellátás

A településen a gyermekjóléti alapellátásról és a helyettes szülői hálózatról az önkormányzat a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulás Zagyva menti Integrált Központján keresztül gondoskodik.

A **gyermekjóléti szolgálat** a gyermekjóléti alapellátások biztosításával hozzájárul a gyermek testi, érzelmi, értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez, valamint a kiemelt gyermek családjába való visszahelyezéséhez.

Az intézmény szakemberei családgondozói feladatokat látnak el, ellátásokat közvetítenek, és szervezési tevékenységet végeznek. A szolgáltatások igénybevétele önkéntes és térítésmentes.

A szolgálat feladatai:

- A gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:
- tájékoztatás a gyermeki jogokról, támogatások formáiról, az azokhoz való hozzájutás segítése
- családtervezési, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó szolgáltatások, és az ezekhez való hozzájutás lehetőségeinek biztosítása
- szociálisan válsághelyzetben lévő anya segítése, támogatása

- szabadidős programok szervezése
- hivatalos ügyek intézésének segítése

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, magánszemélyek és nem állami szervek bevonásával
- veszélyeztetettséget megelőző okok feltárása, és azoknak adekvát javaslat készítése
- a szolgálat feladatait a következő intézményekkel összehangoltan végzi: védőnői szolgálat, gyermekorvosi szolgálat, az óvoda és az iskola gyermekvédelmi felelőseivel, rendőrség, egyházi –és társadalmi szervezetek
- tájékoztatást nyújt az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A kialakult veszélyeztetettség elhárítása érdekében:

- családgondozás a családban előforduló működési zavarok ellensúlyozására
- családi konfliktusok megoldásának elősegítése
- egészségügyi és szociális ellátás valamint hatósági intézkedések kezdeményezése
- javaslat a gyermek családból való kiemeléséhez

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében:

- családlátogatás biztosítása a család megfelelő gyermeknevelési körülményeinek megteremtésének segítése érdekében, együttműködve az érdekelt szervekkel.
- az érdekelt intézményekkel együttműködve az utógondozás biztosítása a gyermek reszocializációjának érdekében

Egyéb feladatok:

- a településen élő gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének folyamatos kísérése
- a gyermek panaszainak meghallgatása, a szükséges intézkedések megtétele
- a védelembe vett gyermek, gondozási nevelési tervének elkészítése
- felkérésre környezettanulmányt készítése
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését
- folyamatosan kapcsolatot tartás a nevelési oktatási intézményekkel, segítve azokat gyermekvédelmi feladataik ellátásában.

A Gyermekjóléti Szolgálat legtöbb esetben az oktatási intézményektől (óvodák, iskolák) értesül a veszélyeztetett gyermekekről. Elsősorban a pedagógusok és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök jelzései alapján veszik fel a kapcsolatot a családokkal, de érkehetnek jelzések a jelzőrendszer többi tagjától is (rendőrség, gyámhivatal, házi orvos, védőnő, illetve más gyermekjóléti szolgálat). A jelzés után intézményünk családgondozója felveszi a kapcsolatot a családdal (személyesen, telefonon vagy levélben).

Az alapellátásban történő családgondozás esetén a családgondozó szükség szerint, havonta 1-4 alkalommal keresi fel a családot. A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében kapcsolatot tart az oktatási intézménnyel, szükség esetén pszichológus segítségét is felajánlja a családnak. Tájékoztatást ad az igénybe vehető szociális ellátásokról, ügyintézésben, kérvények kitöltésében nyújt segítséget.

Amennyiben a családgondozó úgy látja, hogy a veszélyeztetettség továbbra is fennáll, tehát alapellátás keretén belül nem szüntethető meg, akkor kezdeményezi a gyámhatóságnál a gyermekek védelembe vételét. A szolgálat eseteinek a száma, az elmúlt évben ismét megnőtt. Ennek oka azokból társadalmi folyamatokból adódott, amikkel szembe kell néznie a családoknak, jelzőrendszeri tagoknak, a szolgálatunknak és az önkormányzatnak. Ezeknél a családoknál olyan jellegű halmozott problémák jelentkeznek (magatartás zavar, iskolai problémák, egzisztenciális problémák, devianciák), melyek megoldása nem csak a szolgálatunk kompetenciája.

Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa és az ellátott gyermekek száma szerint (2012 halmozott adat):

Sor-szám	Megnevezés	Kezelt problémák száma	Ellátott gyermekek száma
1.	Anyagi (megélhetési lakhatással összefüggő)	313	20
2.	Gyermeknevelési	312	13
3.	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	122	9
4.	Magatartás, teljesítményzavar	91	3
5.	Csalási konfliktus (szülők közti, szülők-gyermek közti)	129	16
6.	Szülők vagy a család életvitele	252	6
7.	Szülői elhanyagolás	24	3
8.	Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	13	5
9.	Fogyatékoság, retardáció	5	1
10.	Szenvedélybetegségek	50	5
11.	ÖSSZESEN	1311	81

A gondozási tevékenységek tapasztalata alapján az egyik legnagyobb probléma az iskolai igazolatlan hiányzással kapcsolatban mutatkozik. Az iskoláztatási támogatás megvonása, (2012 - től iskolai támogatás szüneteltetése) még mindig nem kellően visszatartó erő a huzamosabb ideje igazolatlanul hiányzó gyereknél és családjánál. Ezeknél a családoknál a szülők semmi kontrollt nem tudnak (akarnak) gyakorolni a hiányzó gyerekre. Általában ezeknél az eseteknél a védelembe vétel sem kellően hatékony.

A **gyermekek napközbeni ellátását** az Újszász Városi Óvoda és Bölcsőde intézményegysége biztosítja. A bölcsőde az Erkel F. út 23. szám alatt, felújított, modern, jól felesztett épületben működik. A családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. 2012. január 1-től az ellátott gyermekek után személyi térítési díjat lehetne kérni, mely az étkezési térítési díjból és a gondozási díjból tevődik össze. A gondozási díjat a Képviselő Testület 2012.03.07. napján kelt határozatával 0,-Ft-ban állapította meg. Ennek értelmében a szülők gondozási díj fizetése nélkül vehetik igénybe a bölcsődét.

A Városi Bölcsőde alkalmazottainak száma 9 fő. Minden dolgozó megfelelő szakmai végzettséggel rendelkezik. A bölcsőde férőhelyeinek száma 54. Az ellátottak létszáma szeptember elején lecsökken, majd a nevelési év végéig folyamatosan nő a fokozatos beszoktatás ritmusának figyelembe vételével. A bölcsőde 2012. január 1. és 2012. december 31. között összesen 75 gyermek ellátásáról gondoskodott. A gyermekek korösszetétele 1 éves kortól 3,5 éves korig terjed. Az idősebb gyermekek bölcsődei ellátásának oka a szobatisztaság hiánya, esetenként a gyakori betegségekre való hajlam.

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyermekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	54	27	40
2009	1	57	27	40
2010	1	57	26	40
2011	1	54	22	54
2012	1	53	21	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A gyermekek gondozása koruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelően történik. A csoportok szervezésénél az életkor szerint homogén csoportok kialakítására törekszenek, mivel ebben a korban a vegyes életkor előnyei kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban. A gyermekek napirendje minden csoportban ugyanaz, azonban egyéni igényeik, szükségleteik figyelembe vételre kerülnek.

Az intézmény kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű gyermekek ellátására családban történő nevelkedésük, személyiségük kibontakoztatása, a veszélyeztető helyzetek elhárítása érdekében. A családokkal való szoros kapcsolattartás, prevenció mellett meghatározó napi feladat az egyes gyerekek fürdetése, ápolása, esetleg ruhájuk tisztán tartása

A bölcsőde szoros kapcsolatot ápol a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival: a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnői szolgálattal, a házi orvosi és a házi gyermekorvosi szolgálat szakembereivel, akik az intézményt rendszeresen látogatják.

A bölcsődében lehetőség van játszócsoport és időszakos gyermekfelügyelet igénybevételére is, melynek díja: 250,- Ft/óra. Azonban a város lakóitól a szolgáltatás iránt csekély igény jelentkezett.

Családi napközi nem működik a településen.

d) gyermekvédelem

Újszászon a gyámhatósági feladatokat 2013. január 1-jétől a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal Járási Gyámhivatala látja el, a járási hivatal kirendeltsége keretében. A gyámhivatal Újszász és Szászberek településeken látja el a hatáskörébe utalt feladatokat. 2012. évben az egyes ügycsoportokban hozott döntések száma az alábbiak szerint alakult:

Ideiglenes hatályú elhelyezését követő gyámhivatali döntésekkel érintett kiskorúak száma: 1

- Gyermekelhelyezés iránti perindítással érintett kiskorúak száma: 1

Átmeneti neveltek adatai:

- 2012-ben átmeneti nevelésbe vett kiskorúak száma: 0
- December 1-jén nyilvántartott átmeneti neveltek száma: 10
- Átmeneti neveltek után fizetésre kötelezett hozzátartozók: 3

Tartós nevelésbe vétel, illetve tartós nevelt gyermek az elmúlt évben nem volt. Nem kellett elrendelni utógondozást és utógondozói ellátást sem. Egy fiatal felnőttnek –kérelmére- szűnt meg az utógondozói ellátása.

A korábban a jegyző hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi feladatokat – védelembe vétel, iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése és szüneteltetése, ideiglenes hatályú elhelyezés - ez évtől szintén a járási gyámhivatal látja el.

Azokban az esetekben, amikor a szülő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudta, vagy nem akarta, de alaposan feltételezhető volt, hogy segítséggel a gyermek fejlődése családi környezetben biztosítható, a gyermek védelembe vételére került sor. Védelembe vehető továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a 14. életévét be nem töltött gyermeket, valamint a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított fiatakorút. 2012. decemberében nyilvántartott, védelembe vett kiskorúak száma: 15 fő volt. A családok száma, amelyekben a védelembe vett kiskorúak élnek: 10

Ha a tanköteles, továbbá a tankötelezettsége megszűnését követően közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek a kötelező tanórai foglalkozások tekintetében **igazolatlanul mulaszt**, a közoktatási intézmény igazgatójának jelzése alapján a gyámhatóság

- a.) az adott évben igazolatlanul mulasztott tizedik kötelező tanórai foglalkozás után végzéssel felhívja az iskoláztatási támogatás jogosultját a b.) pontban meghatározott jogkövetkezményekre,
- b.) az adott tanítási évben igazolatlanul mulasztott 50. kötelező tanórai foglalkozás után
  - ba.) felfüggeszti az iskoláztatási támogatás folyósítását, ha a gyermek a 16. életévét nem töltötte be,
  - bb.) kezdeményezi az iskoláztatási támogatást folyósító szervnél az ellátás szüneteltetését, ha a gyermek 16. életévét betöltötte.

A múlt évben 10 órás jelzéssel érintett gyermekek száma 39 fő volt, melyből 14 évesnél fiatalabb gyermek 14 fő, 14-16 éves gyermek 12 fő, 16 éves kort betöltött gyermek 13 fő volt.

50 órás jelzéssel érintett gyermekek száma összesen 13 fő volt, melyből 14 évesnél fiatalabb gyermek 2 fő, 14-16 éves gyermek 4 fő, 16 éves kort betöltötte 7 fő. A támogatás felfüggesztésével érintett gyermekek száma, 8 fő, azon tanulók száma, akikre tekintettel 2012. december 1-jén az iskoláztatási támogatás folyósítása szünetelt 8 fő volt.

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága a gyermeket ideiglenesen a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, vagy a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását is biztosító nevelőszülőnél, vagy gyermekotthonban helyezi el.

Az elmúlt évben egy gyermek családi környezetben történő súlyos veszélyeztetése miatt került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre. Jegyzői intézkedés révén a gyermek a nagyszülő gondozásába került.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen krízishelyzetben igénybe vehető intézmény nem működik, a helyzet megoldásában a szociális ellátórendszer nyújt segítséget.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A gyermekek és fiatalok egészségnevelési elsősorban az oktatási intézményekben zajlik tanórai keretekben és projekt napokon. Az óvoda TÁMOP pályázat keretében 10 millió Ft támogatást nyert el az egészséges életmódra való nevelés támogatására.

Az Újszász Városi Vasutas Sportegyesület szakosztályaiban már óvodás kortól kezdődően lehetőség van a sporttevékenységre. A gyerekek körében a labdarúgás és a lábtoll-labda a legnépszerűbb. Az oktatási intézményekben diáksport tevékenység is megvalósul. Az általános iskolában délutánonként több sportágban (foci, kézilabda, tollaslabda, lábtoll-labda) iskolabajnokságot rendeznek, a gyerekek részt vesznek a megyei és országos diáksport versenyeken is.

2011. évben indult el, de 2012-ben teljesedett ki az Újszászi Ifjúsági Klub. A klub célja kezdetektől az volt, hogy a gyerekek, fiatalok részére olyan tematikus program sorozatokat szervezzen, melyek segítségével hasznosan tudják szabadidejüket eltölteni. Az addig elért céljai miatt, 2012 őszén lehetőséget kapott a klub, hogy saját, önálló helyisége legyen a Városi Könyvtár emeletén. Péntek esténként ismeretszerzési, kikapcsolódási és barátkozási lehetőséget biztosít a város 14-26 év közötti fiataljai számára. Céljuk, hogy közösségi teret hozzanak létre, ahol nem csak a szabadidő hasznos eltöltése a cél, hanem az, hogy a fiatalok felismerhessék a közösségben rejlő erőt. Programjaikkal minden korosztályt megszólítanak, hiszen szerveztek többek között éjszakai teremfoci bajnokságot, karaoke bajnokságot, Activity és Halloween party-t, filmvetítést, zenehallgatást, de adódott lehetőség kötetlen beszélgetésre is. Rendszeresen közreműködnek a városi rendezvények szervezésében is.

A művelődési ház a majális és városnap alkalmával szervez, közreműködik és lebonyolít (éppen mire van szükség) gyermekeknek szóló előadásokat, játékokat, kézműves tevékenységeket.

Kimondottan gyerekeknek szervezett művelődési házi programok a különböző játszóházak: karácsonyi, húsvéti, szünidei kézműves foglalkozások, melyeket minden évben megtart a művelődési ház előadója személyesen vagy külsős (pl. óvónő) felkérésével.

A művelődési ház, mint intézmény elsősorban helyet biztosít más (oktatási) intézmények, külső vállalkozók, együttesek gyermekek számára szervezett programjainak ingyenesen, vagy bérleti díj ellenében. Az iskolai vagy városi szervezésű programokra mindig ingyenesen biztosítja a helyiségeket.

Költségvetése nem teszi lehetővé, hogy „előadásokat vásároljon”, csak a városi szintű ünnepek alkalmával van lehetőség külső előadós gyermekműsor szervezésére.

A Könyvtár hagyományos rendezvényei jó részét kimondottan gyermekek számára szervezi: szavalóverseny az 1849-1849. évi forradalom és szabadságharc tiszteletére, mesemondóverseny a Népmese Napjára, rajzverseny valamely évfordulós gyermekíró műveinek illusztrálására. Őszi Könyvtári Napok, valamint Mikulás versmondó verseny, ahol több mint 80 gyermek mondott verset. Ha a költségvetés engedi, vagy pályázati forrás van rá, további programokat és vetélkedőket is szerveznek, de a fent felsoroltak minden évben megrendezésre kerülnek.

Főleg a gyermekek számára szervezett könyvtári rendezvények esetében törekszenek arra, hogy a megvalósítás minél kreatívabb, a résztvevők számára minél szórakoztatóbb legyen, és ne maradjon el a díjazás sem.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetésről Újszász Városi Önkormányzat a gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezmények útján gondoskodott. Az önkormányzat fenntartásában működő középiskola saját konyhával önmaga, valamint a bölcsőde, az óvoda és az általános iskola számára is biztosította a gyermekek étkeztetését.

Gyermekek száma az oktatási-nevelési intézményekben 2012-ben

Gyermekek száma				
Bölcsőde	Óvoda	Általános iskola	Középiskola	Összesen
48	206	431	470	1155

A gyermekétkezésben résztvevő gyermekek és tanulók száma a 2012. év normatív elszámolása alapján az alábbiak szerint alakult

Étkezés típusa	Bölcsőde	Óvoda	Általános iskola	Középiskola	Összesen
Teljes térítést fizet	15	95	61	27	198
50%-os kedvezményben részesül	10	15	26	37	88
100%-os kedvezményben részesül	23	95	220	-	338
Mindösszesen	48	205	307	64	624

A bölcsődei és óvodai ellátásban részesülő gyermekek teljes körűen, az általános iskolai oktatásban résztvevők 71,2%-a, a Rózsa Imre Középiskola és Kollégium tanulóinak 13,6%-a részesült gyermekétkeztetésben.

A kollégiumi férőhelyek száma 60, az ellátást igénybevevők száma 18. A kollégiumi ellátást igénybe vevők étkezésben részesülnek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A Gyermekétkeztetési Alapítvány EU Élelmiszersegély Programja keretében az elmúlt években évente 2 alkalommal kapott a település élelmiszer adományt, mely elsősorban tartós élelmiszereket (liszt, cukor, tészta, konzervek, vitamin, stb.) tartalmazott. A szállítmány szétoztása rászorultság alapján történt. Az élelmiszer szétoztásában az előző évekhez hasonlóan a gyermekjóléti-és családsegítő szolgálat, valamint a polgármesteri hivatal munkatársai közreműködtek.

Kimondottan az olyan, Újszászhoz kötődő, nehéz sorsú emberek, gyermekek, családok, idősek - akik önhibájukon kívül kimaradnak az állami támogató rendszerből - támogatását, tűzte ki céljául a „Gyere segíts” Alapítvány. Az alapító okiratban az Újszászon élő és ide kötődő emberek életminőségének javításán túl a környezet védelmét és az egészségmegőrzés segítését is célként fogalmazták meg. Programjukban - mely a „Két kifli” elnevezést kapta - jelenleg 22 gyermek vesz részt. A Pap Pékség közreműködésével rászoruló családok, gyerekek a hét 6 napján kapnak egy élelmiszer csomagot, amely sok gyermek számára, főként iskolaszünetekben az egyetlen étkezési forrást jelenti egész nap. Vannak olyan családok, akik a kezdetek óta részt vesznek ebben a programban, nagyon hálásak érte.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Újszászon a köznevelési intézményhálózat jónak mondható, a bölcsődétől a középiskoláig, illetve az érettségi utáni szakképzésig terjed a kínálat. Az elnyert Európai Unió támogatásoknak köszönhetően intézmények felújított, modern környezetben és eszközrendszerrel működnek. Az intézmények fenntartásáról 2012. december 31-éig az önkormányzat kötelező, illetve önként vállalt feladatként gondoskodott. 2013. január 1-jétől a Vörösmarty Mihály Általános Iskola, a Pedagógiai Szakszolgálat és a Rózsa Imre Középiskola és Kollégium állami fenntartásba került, míg az óvodai ellátásról továbbra is az önkormányzat gondoskodik.

Az Újszász Városi Óvoda és Bölcsőde többcélú nevelési-oktatási intézményként működik. Az óvoda két telephelyen illetve 9 csoporttal működik. A férőhelyek száma 225. A településen minden gyermeknek biztosítani tudják az óvodai férőhelyet és a szakember létszám is biztosított.

Óvodai nevelés adatai

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek-csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	243	9	225	2	240	0
2009	226	9	225	2	219	0
2010	220	9	225	2	212	0
2011	207	8	225	2	197	0
2012	220	9	225	2	211	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	23	45	47	36	5	156
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	2	0	2	4
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	1	0	0	1
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	12	24	26	16	4	82
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	5	16	19	12	4	57

Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	9	18	12	10	0	49
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	1	0	1
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	8	4	4	0	19
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	6	4	3	0	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az adatokból látható, hogy az óvodába beíratott gyermekek 49 %a hátrányos, 34 %-a halmozottan hátrányos helyzetű. A törvényi szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője legfeljebb az általános iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Az intézményben 7 sajátos nevelési igényű gyermekről gondoskodnak. Az óvodai nevelés integráltan történik. Az intézményben TÁMOP pályázat keretében bevezették a kompetencia alapú nevelést, és nagy sikerrel alkalmaznak alternatív nevelési módszereket is, mint a Mozgáskotta, a Kedvesház program és a 4H.

Az általános iskolai oktatás a Vörösmarty Mihály Általános Iskolában szintén két telephelyen zajlik. A kertvárosi épületben alsó tagozat 1-3. osztálya működik, míg a Kossuth úti épületben 1-8. osztályban tanulnak a gyermekek.

Általános iskolában tanulók száma

	Általános iskola 1-4	Általános iskola 5-8	általános	napközis	
	évfolyamon tanulók száma	évfolyamon tanulók száma	iskolások száma	tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	244	226	470	215	46
2011/2012	252	207	459	215	47
2012/2013	215	216	431	128	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	12	11	23	-	-	-	2
2011/2012	11	10	22	-	-	-	2
2012/2013	11	10	21	-	-	-	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az iskola tanulói közül a 2012/2013-as tanévben hátrányos helyzetű 93, halmozottan hátrányos helyzetű 167 fő volt, mely összesen a tanulólétszám 60 %-át jelenti. Az iskolában 28 sajátos nevelési igényű tanuló oktatásáról gondoskodnak. Az intézményben az oktatás integráltan történik.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az általános iskolás gyermekek fejlesztésére irányuló munkát az intézmények pedagógusai mellett a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai végzik. Az iskolában 1 fő gyógypedagógus dolgozik. A Pedagógiai Szakszolgálat feladataihoz tartozik a szakértői bizottsági tevékenység, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása. A feladatokat a szolgálat 6 munkatársa az alábbi szakmai kompetenciákkal látják el: pszichológus (1 fő), logopédus (2 fő), fejlesztő pedagógus (3 fő), tanulásban akadályozottak szakos (1 fő), pszichopedagógia szakos (1 fő), pedagógus, (6 fő) drámapedagógus (1 fő).

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A településen egy óvoda és egy általános iskola működik, így az intézmények közötti szegregáció nem értelmezhető, az intézmények kötelesek felvenni minden jelentkező gyermeket. Az intézményekben a nevelés-oktatás integráltan, azaz a különböző sajátosságokkal rendelkező gyerekek, tanulók együttnevelésével történik. Az integráció kiterjed a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulóakra, a sajátos nevelési igényű tanulóakra, halmozottan hátrányos helyzetű tanulóakra, a cigány származású tanulóakra valamint a kivételesen tehetséges tanulóakra. Az intézményekben alig van olyan gyermek, aki nem tartozik bele valamelyik csoportba, így a munka szinte teljes egészében az integrációról szól. A csoportokon belüli elkülönítés sem tapasztalható az intézményeinkben. Az óvoda és az iskola is alkalmazza az Integrált Pedagógiai Rendszer (IPR) elnevezésű pedagógiai programot, melynek feltétele, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat egy évfolyamon belül nem lehet külön osztályba, csoportba szervezni, hanem egyenletesen kell elosztani az osztályok között.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nem releváns.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen működő oktatási intézmények mindegyike alkalmazza az Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere (IPR) programot.

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitétt tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képességkibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat. A program megvalósításához normatív, majd pályázat útján elnyerhető források vehetők igénybe. A támogatást a szociális hátrányok enyhítésére, a tanulóbarát környezet kialakítására, fejlesztő eszközök beszerzésére pedagógusok továbbképzésére, tanácsadói szolgáltatások igénybevételére, szakmai tartalmi fejlesztésre lehet fordítani. Azok a pedagógusok, akik a program végrehajtásában, az érintett tanulókkal való tanórán kívüli foglalkozásokban részt vesznek, bérkiegészítésben részesülnek.

Az általános iskolában a program iskola megvalósítása a gyakorlatban a következő tartalmakat jelenti:

o Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésére a közösen kidolgozott együttműködési program fejlesztése, megvalósítás, rendszeres látogatások szervezése.

- o Beiskolázás előkészítése, mérések, vizsgálatok előzetes elvégzése.
- o Társadalmi-szakmai környezettel való együttműködések folyamatos bővítése.
- o Rendszeres kapcsolattartás szakszolgálatokkal, civil szervezetekkel.
- o A kapcsolattartás formáinak bővítése a szülőkkel, a HHH tanulók sikeressége érdekében.
- o Az új pedagógiai módszerek alkalmazásával (kooperatív tanulásszervezés) valamint továbbtanulásra felkészítő programmal növelik a HHH továbbtanulók számát az érettségit adó középfokú oktatási intézményekben.
- o Fejlesztő foglalkozások, tanulmányi versenyek szervezésével, tehetséggondozással, a továbbtanulók nyomon követése, tapasztalatok felhasználásával megfelelő középfokú intézmény választása.
- o Cél, hogy a későbbiekben minél több HHH tanuló fejezze be tanulmányait a választott középfokú oktatási intézményben.
- o Differenciált tanulásszervezéssel, fejlesztő foglalkozásokkal javítják a kompetenciamérések eredményeit. A következő években az iskola átlaga el kell, hogy érje az országos átlagot, illetve a HHH tanulók és a nem HHH tanulók eredménye közötti különbségnek csökkenni kell.
- o Az IPR-ben megjelenített módszerek egyre jobban beépülnek az iskola pedagógiai kultúrájába.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése az **óvodai fejlesztő program** keretében – a gyermek igényéhez igazodva – oldja meg az óvoda

- a) a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- b) a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,
- c) az együttműködések kialakítása azokkal a szolgálatokkal, melyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

Az integrációs fejlesztő program keretében az óvodában kidolgozták és eredményesen valósítják meg az inkluzív (befogadó), integrációs, adaptív nevelést, Referencia intézményi feladatokat is ellátnak e területen. Az integrációs fejlesztő program célja, hogy új és korszerű módszerek, eljárások alkalmazásával minden gyermeknél a családi szocializáció, aktuális és egyedi fejlettségi szintet figyelembe vevő, differenciálásra és egyéni bánásmódra épülő, optimális mérési eredményeken alapuló, folyamatos fejlődést biztosítson az iskolai tanulmányok megkezdéséhez. Az óvodapedagógusok feladata a fejlődés folyamatos nyomon követése, DIFER mérések végzése, és a személyes-, szociális- kognitív és kompetenciák egyéni fejlesztéssel történő optimalizálása.

Ennek dokumentálása, s a szülők rendszeres tájékoztatása. Mindezekhez szakmai háttérrel biztosít a minden évben elkészített – szakmai önértékelésre épülő – helyzetértékelést, indikátorokat meghatározó cselekvési terv, és az IPR teamek tevékenységi tervei. Feladat az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása, a prevenció, kompenzáció, a családok intervenciók megsegítése, a szakmaközi együttműködések generálása.

Ebben a támogatási rendszerben:

- a pedagógia munka hatékonnyá válását, az óvodapedagógusok szakmai felkészültségének bővítését irányozzák elő a képzések, a szakmai szolgáltatások igénybevétele,
- a szociális hátrányok enyhítését biztosítják a személyes holmik, használati eszközök, tárgyak vásárlása, kulturális rendezvényeken, sportfoglalkozáson, kiránduláson stb. való térítésmentes részvétel,
- a társadalmi és szakmaközi együttműködést, társadalmi szintű integrációt erősíti, és a szülők szemléletformálását célozzák meg a partneri kapcsolatokat erősítő programok
- a gyermekek együttműködésre nevelését, komplex fejlesztését segítik a kooperatív tanulás szervezés feltételeinek javítására irányuló beszerzések, fejlesztő- és játékeszköz vásárlások.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nőtt a mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű gyermekes családok száma	Étkezési támogatások, nyári étkezés, programok szervezése Oktatási, képzési támogatások, felzárkóztató képzések, átképzések a szülők hatékony munkaerő-piaci integrációjának elősegítése érdekében

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniósi irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság, stb. területén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, a munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

A település demográfiai adatai alapján megállapítható, hogy a nők száma városunkban magasabb, mint a férfiak száma, a település lakosságának 51 %-a nő. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

A nők számát az aktív korú lakónépesség arányában vizsgálva megállapítható, hogy ebben a korosztályban számuk a férfiakénál alacsonyabb, amely a nyilvántartott álláskereső viszonylatában is egyenes arányban van.

Az állami foglalkoztatási szerv adatait a nők foglalkoztatási esélyeinek tekintetében vizsgálva viszont megállapítható, hogy a 180 napnál régebben nyilvántartásban szereplő nők aránya az utóbbi években növekedett. Míg 2008-ban arányuk 12 %-kal alacsonyabb volt a férfiakénál, 2011-re arányuk 4 %-kal lett magasabb a férfiakénál.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	2265	2093	2135	2001	130	92
2009	1804	2102	1628	1976	176	126
2010	2224	2101	2021	1940	203	161
2011	2220	2077	2024	1898	196	176
2012	na.	na.	na.	na.	na.	na.

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A városban kifejezetten a nők foglalkoztatást segítő és képzési program jelenleg nem zajlik. A közfoglalkoztatásban munkanélküli nők is részt vesznek, elsősorban az intézményeknél kisegítő, takarítói vagy adminisztratív munkakörben.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a településen alacsony, elhelyezkedési esélyt a közfoglalkoztatás, valamint a környező településeken (Szolnok, Jászberény) működő, betanított munkára képzetlen munkaerőt alkalmazó ipari létesítmények jelenthetik.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Településünkön hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. A gyermekek napközbeni ellátását biztosító 40 férőhelyes intézmény a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek szakszerű gondozását – nevelését végzi. Az intézménybe 2011-től felvehető gyermekek száma 54, ezzel megszűnt a korábbi várólista, 2012-ben 53 gyermek vette igénybe a bölcsődét. A nők munkaerő-piacra való visszatérésének elősegítésére a bölcsődében lehetőség van játszócsoporthoz és időszakos gyermekfelügyelet igénybevételére is, melynek díja: 250,- Ft/óra. Azonban a város lakói ezeket a szolgáltatásokat nem veszik igénybe. Családi napközi nem működik a településen.

A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	239	1	40	0	0	0	40
2009	240	1	40	0	0	0	40
2010	226	1	40	0	0	0	40
2011	219	1	54	0	0	0	54
2012	na.	1	54	0	0	0	54

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A településen biztosított az óvodai és iskolai ellátás is. Nem merült fel probléma ellátatlan gyermek kapcsán, illetve elutasított felvétellel.

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény és felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti.

Az általános iskolában Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitelszerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről.

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	2	239	120
2009	2	240	120
2010	2	226	113
2011	2	219	110
2012	2	na.	na.

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A Védőnői Szolgálatnál a településen 2 fő főiskolai végzettséggel rendelkező, főállású közalkalmazott látja el két körzetben a területi munkát. A védőnők csecsemők és kisgyermek (0-6 éves korig), valamint várandós anyák preventív egészségügyi ellátását végzik. A terhes kismamák szakorvosi, helyben történő ellátását a Mozgó Szakorvosi Szolgálat nőgyógyásza végzi kéthetente. A csecsemő tanácsadást a gyermekorvos végzi a Szabadság tér 4. szám alatti rendelőben.

A védőnői tanácsadó (Erkel F. út 3.) épülete felújításra szorul, állaga jelentősen leromlott.

A védőnői szolgálat számára rendelkezésre álló helyiségek szűkösek, a kismamák részére szoptató szobát nem tudnak biztosítani, nem biztosított a négy szemközti megbeszélés a védőnő és a szülők között. A szolgálat rendelkezik vizsgálóval, ám a védőnőknek külön személyzeti helyiségük, öltözőjük nincs. A váró kicsi a gondozotti létszámhoz képest.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor, az esetek jellemzően rejtve maradnak. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat adatai szerint a nőket érintően családon belüli erőszak problémájával 2012-ben senki nem fordult a szolgálathoz. Gyermekeket ért családon belüli bántalmazás esetében viszont 13 alkalommal volt szükség intézkedésre, 5 gyermeket érintően.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A településen krízishelyzetben igénybe vehető intézmény nem működik. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani, családsegítés keretében.

A megyeszékhelyen a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat működteti a 40 férőhelyes Családok Átmeneti Otthonát a Szolnok, Kőrösi út 1/3. szám alatt. Azon otthontalanná vált gyermekes családokról gondoskodnak, akiknek az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket/gyermekeket emiatt el kellene választani szülőktől/szülőktől.

Céljuk, hogy a családok kialakítsák saját életterületüket, és kikerülésük után hasznos tagjává váljanak társadalomnak, megtanulják környezeti erőforrásaik felkutatását, és felhasználását, lehetőséget kapjanak a önállóságuk, személyiségük ill. felelősségtudatuk fejlesztésére. Az intézményben élő gyermekek

biztonságérzetének megerősítése, képességeik kibontakoztatása, szüleikkel való kapcsolattartás javítása, a közös programokkal a családokon belüli kapcsolatok erősödése. Ennek érdekében az alábbi szolgáltatásokat nyújtják:

- Egyéni és családgondozás
- Életvezetési tanácsadás
- Csoportos foglalkozások gyerekeknek, felnőtteknek külön – külön, és közösen is
- Pszichológus által nyújtott szolgáltatások
- Egyéni tanácsadás
- Családterápia
- Csoportvezetés

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Újszász város közéletében a nők aktív szerepet vállalnak. A város vezetését tekintve megállapítható, hogy a döntéshozók között a nemek aránya kiegyensúlyozott, a képviselő-testületben négy férfi és négy nő kapott helyet, a város polgármestere férfi, az alpolgármester nő. A városban működő intézmények vezetői között pedig a nők túlsúlyban vannak, köszönhetően annak, hogy a nevelés, oktatás és a szociális munka területe jellemzően női szakma.

A nők szerepe a helyi közéletben

	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	7	6	-	-	-	-
2009	7	6	-	-	-	-
2010	4	4	-	-	-	-
2011	4	4	-	-	-	-
2012	4	4	-	-	-	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A településen működő civil szervezeteket vizsgálva elmondható, hogy a nők közösségi aktivitása nagyobb, mint a férfiaké. A legtöbb civil szervezetben vagy helyi csoportban a nők létszáma jóval magasabb (pl. Aranyifjak Nyugdíjasklub, Együtt Újszászáért Egyesület, stb.), egyes csoportok csak nőket tömörítenek (pl. Nyugdíjas Pedagógusok Klubja, Díszítőművészeti Szakkör, Százszorszép Népdalkör, stb.), de még az olyan „férfias” szervezetekben, mint a Városi Polgárőr Egyesület is szép számmal tevékenykednek az újszászi hölgyek.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk, mivel az önkormányzat nagyon kevés adattal rendelkezik a gender szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni.

Az önkormányzatnak az egészségügy, oktatás, területfejlesztés, foglalkoztatás, gazdaság, a helyi politika kultúra terén a szolgáltatások kialakítása során tekintettel kell lenni a nemek eltérő helyzetére és szükségletére, és törekedniük kell speciális, éppen nemük miatt jellemző problémák megoldására.

A nők helyzetét vizsgálva ismert probléma a gyermeket vállaló anyák elhelyezkedése, mellyel kapcsolatban elsősorban a kisgyermek nappali ellátását biztosító férőhelyeket (bölcsőde) kell biztosítani, mely Újszászon megoldott.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tartós munkanélküli nők száma nőtt	Több nő bevonása a közfoglalkoztatásba A foglalkoztatási esélyek növelése, az elsődleges munkaerő-piacon való elhelyezkedés érdekében, képzések segítségével. Együttműködés a munkaügyi központtal.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Újszász lakosságának vizsgálatakor megállapítható, hogy a népességszám csökken, ugyanakkor nő a lakosságon belül az idősök aránya. 2011-ben a lakosság 27 %-a 60 év feletti. A város társadalma elöregedő. Az idősök helyzetére jellemző, hogy kevesebb a házások, nő az özvegyek, egyedül élők száma. Ugyanakkor elmondható, hogy növekszik az átlagéletkor.

Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a dementia kialakulása. Általános tendencia, hogy a megélhetési gondok miatt az eltartó családtagoknak megnőtt a munkával töltött idejük, kevesebb időt tudnak az idős családtagokra fordítani. Így megnőtt az igény a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokra, mely a városban biztosított.

Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a társadalombiztosítási rendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj és a rehabilitációs járadék. Hozzátartozói nyugellátás pedig az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék.

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	1055	1418	2473
2009	1040	1371	2411
2010	1020	1332	2352
2011	990	1335	2325
2012	na.	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. Az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	4
2009	4
2010	0
2011	0
2012	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősök foglalkoztatását tekintve általános jelenség, hogy 55 év felett nehéz elhelyezkedni, munkát találni. Újszászon 2011-ben a regisztrált munkanélküliek 5 %-a került ki az 55 év feletti korosztályból. Az Ft. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

Emellett viszont jellemző az a tendencia is, hogy a már nyugdíjas személyek a nyugdíj mellett keresetkiegészítésként munkát vállalnak, illetve korábbi munkahelyük a nyugdíjazást követően is tovább

foglalkoztatja őket. Ennek motivációja a foglalkoztatók részéről a munkavállaló után fizetendő munkaadói járulékok alacsony összege lehet. Ebben a tekintetben változást hozhat az a rendelkezés, hogy 2013 júliusától az állami szférában nem kaphatnak nyugdíjat és fizetést is egyidejűleg.

b) tevékeny idősor

A településen elsősorban a civil szervezetek is biztosítják, szervezi az idősek szabadidő eltöltésének sokszínű programját. A klubok, egyesületek rendszeres összejöveteleket, ünnepségeket, kirándulásokat szerveznek tagságuknak. Emellett szakkörök, foglalkozások, klubok is elérhetők az érdeklődők számára amúvelődési házban. Elmondható, hogy a város civil szervezetei tagságának nagyobb része kerül ki az idősebb, nyugdíjas korosztályból (pl. Együtt Újszászért Egyesület, Városi Polgárőr Egyesület, Fekete József Kertbarát Kör, Népi díszítőművészeti szakkör, Százszorszép Népdalkör) de olyan csoportok is működnek, melyek kifejezetten az idősek számára jöttek létre (Vasutas Nyugdíjasok Szakszervezete, Aranyifjak nyugdíjasklub, Nosza mami táncsoport, Nyugdíjas pedagógusok klubja).

A szociális ellátások keretében az idősek klubja biztosít tagjai számára hasznos tevékenységeket, a Zagyvartói Idősek Otthonában pedig a mentálhigiénés csoport gondoskodik az ellátottak foglalkoztatásáról.

A helyi önkormányzat kiemelt figyelmet szentel az idősekre, évente megrendezésre kerül az idősek napja, valamint a művelődési ház szervezésében a Magányosok karácsonya.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

A regisztrált munkanélküliek számát tekintve megállapíthatjuk, 2010 után a korosztályban az állástalanok száma több mint duplájára nőtt, így valószínűsíthető, hogy jobban érinti őket a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés. Biztató viszont, hogy ezzel együtt nem nőtt körükben a tartósan munkanélküliek száma.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
		fő	%		fő	%
2008	222	13	2	106	6	6
2009	302	6	2	150	3	2
2010	364	8	2	228	3	1
2011	375	19	5	168	5	3
2012	na.	na.		na.	na.	

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az előző célcsoportoknál bemutatottaknak megfelelően a település időskorú lakói helyben hozzáférnek az egészségügyi alapellátásokhoz. A házi orvosok az egészségi állapottól, illetve sürgős hívásra otthonukban is ellátják a betegeket. Az ápolási feladatokat a körzetekben dolgozó ápolónők végzik.

Szakellátások igénybevételére Szolnokon van lehetőség, beutazásban segítséget nyújt a mentőszolgálat, a betegszállítók, illetve a településen működő támogató szolgálat.

A helyi közlekedésben szintén a támogató szolgálat nyújt segítséget, vagy az önkormányzat által üzemeltetett helyi buszjáratot vehetik igénybe, mellyel a városi intézmények, üzletek, szolgáltatók, vasútállomás elérhető. A helyi járatra nyugdíjas bérlet váltható, melyhez jövedelmi helyzettől függően önkormányzati támogatás is igénybe vehető. Az alacsony kihasználtság miatt a buszjáratok csak tanítási időben közlekednek.

A szociális ellátások hálózata a településen magas színvonalú. Helyben alapellátás és szakellátás is biztosított. Az alapellátások közül Újszászon az idősek számára a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Zagyva menti Integrált Központja az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

Étkeztetés: melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt. Az étkeztetés a leggyakrabban igénybe vett ellátás az idősek részéről. Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően az étel elvitelének lehetővé tételével illetve lakásra szállítással történhet. 2012. évben összesen: 27 636 adag étel megrendelése történt. Az igénybevevők az étkezésért jövedelemfüggően személyi térítési díjat fizetnek, melynek összege minimum 260,- maximum 540,- Ft

Házi segítségnyújtás: célja az ellátást igénybevevő létfeltételeinek biztosítása, a személyi és környezeti higiéne megteremtése, egészségi helyzetének megőrzése illetve javítása, az elhagyatottság megszüntetése, az aktivitás újraélesztése.

Ahhoz, hogy az idős ember jól érezze magát a társadalomban, megfelelő segítő környezet szükséges.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást,
- az igénybe vevő és házi orvos, valamint közvetlen környezete közötti kapcsolattartást,
- amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást,
- az igénybe vevő számára szükséges szociális ellátásokhoz való hozzájutást.

Az időseknek szembe kell nézniük azzal, hogy csökken testi erejük, munkabíró képességük. Nem könnyű megtalálni magukat ebben a megváltozott élethelyzetben. A 65 éves és idősebbek számára a legegyszerűbb fizikai igénybevétel is nehézséget okoz. Az összetettebb tevékenységek, a higiénés tevékenység, mely magába foglalja a személyi, környezeti, és ételmelegítés higiénéjét még több személynél jelent egyre nagyobb nehézséget. A lakáson kívül végzett tevékenységek pl.: vásárlás, ügyintézés, kerti munka már szoba sem jöhet legtöbbjüknél. Elmondható, hogy a házi segítségnyújtás az idősek körében kezd egyre népszerűbb gondozási formává válni, amely az igénybevevő szükségleteinek megfelelően az önálló életvitelének fenntartását lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

Ez a gondozási forma azonban csak az önellátásra részben képes, valamint a családban élő idősek helyzetén tud javítani. A gondozónők munkaideje ugyanis nem alkalmazkodik a gondozottak szükségleteihez, az esti, az ünnepnap és a hétvégi ellátás, egyelőre Újszászon is megoldatlan.

Házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A házi segítségnyújtást a szakvéleményben meghatározott napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell nyújtani. Az ellátásban részesülők a házi segítségnyújtás keretein belül többnyire bevásárlást, takarítást, gyógyszerfelíratást és kiváltást, mosást, ügyintézés, a napi tevékenységekben való segítségnyújtást és segítőbeszélgetést kértek.

Időskorúk nappali ellátása: Az idősek klubja olyan nappali ellátást nyújtó intézmény, amely elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Az intézményünk munkanapokon 8.00 – 15.00 óráig biztosítja a klubban jelenlévők szabadidejének hasznos eltöltését, szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezését és a szakellátáshoz való hozzájutást. Igény szerint

közreműködtünk hivatalos ügyek intézésében, életvezetésben és tanácsadással is segítettük klubtagjaink mindennapjait. Az új épület 20 fő klubtag befogadására alkalmas.

65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	1297	16	1
2009	1299	17	1
2010	1298	17	1
2011	1278	16	1
2012	na.	13	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A klubban folyó munka célja:

- a hiányzó családi gondoskodás pótlása,
- mentális gondozás,
- a tétlenséggel járó káros hatások kivédése,
- az egészségi állapot figyelemmel kísérése (vérnyomás-, vércukorszint-, testsúlymérés)
- az idős ember szociális helyzetének javítása, izolációjának (elmagányosodás) kivédése,
- az életvitelhez szükséges feltételek meglétének figyelemmel kísérése,
- jó légkör biztosításával derűt, kiegyensúlyozottságot teremteni a tagok körében.

A különböző programokon, foglalkozásokon való részvétel önkéntes, az ellátást igénybe vevő részére az általa kedvelt, érdeklődésének, képességeink, készségeink legmegfelelőbb foglalkozási formákat igyekeztünk biztosítani. A fentiek alapján elmondható, hogy történt fizikai, szellemi-kulturális, szórakoztató, mentális, manuális és egyéni foglalkoztatás is. Megemlékeztek a világnapokról, családi eseményekről a név- és születésnapjukat ünneplőkről illetve kirándulásokon vettek részt. A szabadidős programok mellett történt mentális tanácsadás, melynek célja a lelki egyensúly, lelki egészség védelme volt. Rendszeresen mértük a klubtagok vérnyomás és vércukorszintjét, segítettük őket hivatalos ügyeik intézésében.

Támogató szolgálat: a szociális központ a tevékenységét jelenleg Rákóczi falva központtal, 2 fő kihelyezett személyi segítővel végzi. A szolgáltatás valamennyi fogyatékos csoportba tartozó személy segítségére kiterjed, akiknek az egyéni szükségleteihez igazodva szervezik meg az ellátást. A támogató szolgálat biztosítja a fogyatékos személyek lakókörnyezetében történő ellátását, illetve a lakáson kívüli közszolgáltatások elérését, valamint életvitelük önállóságának megőrzését.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

Ez az ellátási forma 2013 januárjáig működött a településen, Újszászon 68 készüléket helyeztek ki. A szolgáltatást elsősorban egyedül élő 65 év feletti személyek vették igénybe. Bár a riasztások mindössze 8%-a volt indokolt betegség vagy rosszullet miatt, az egyedül élők számára nagy biztonságérzetet adott az azonnali segítségkérés lehetősége.

Sajnos a normatív támogatás megszűnése és a pályázati források elapadása miatt a szolgáltatást gazdaságossági okokból meg kellett szüntetni, a szolgáltatás ismételt nyújtására van igény, de ez csak abban az esetben lehetséges, amennyiben megfelelő összegű finanszírozás áll rendelkezésre.

A szakosított ellátás területén a városban két ápolást, gondozást nyújtó szociális intézmény működik. Az önkormányzati fenntartású Zagyvaparti Idősek Otthonában 150 fő időskorú, valamint szociális és

egészségügyi állapotuk miatt rászorulók elhelyezését biztosítják. Az intézményi elhelyezést biztosítani tudják minden olyan újszászi lakos számára, aki állapota miatt bentlakásos ellátásra szorul. Jelenleg a gondozottak kb. 40 %-a került be Újszászra. Az otthon épületei és közmű hálózatai, energetikai rendszerei elavultak. Pályázati források bevonásával sikerült megvalósítani a kastély homlokzatának felújítását, a 2013-ban elnyert TIOP pályázat segítségével pedig elkezdődhet az intézmény korszerűsítése. A teljes felújításhoz további pályázati források bevonása szükséges.

A „Kastély Otthon” Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Otthona és Rehabilitációs Intézménye a megyei önkormányzat fenntartásában az Abonyi út 1. szám alatt működik.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

c) idősek informatikai jártassága

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztályhoz rosszabb. Az informatikai jártasság, illetve a „digitális írástudás” témakörében ezidáig a lakosság körében felmérés nem történt. 2011-től a könyvtár alapfokú számítógép-, és Internet-használati tanfolyamokat tartott, melyeken a részt vevők legalább 85 %-a 55 éven felüli volt. Az igény a célcsoport részéről betudható az internet elterjedésének, de megemlítendő a családtagok elköltözésének, munkavállalás miatti távolság esetén a kapcsolattartás egyik módjának is.

Év	Létszám
2011	49
2012	22

2011 óta a könyvtárnak minden évben van legalább 1 „internetes” vetélkedője is. A helyes megfejtések beküldői között szép számmal vannak 55 év felettek is.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A korábban bemutatottak szerint az idősebbek számára szóló programokat elsősorban a civil szervezetek, valamint a szociális és a közművelődési intézmények szervezik életkornak, egészségi állapotnak, érdeklődési körnek megfelelően.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hétvégi ellátások hiánya	Szociális szolgáltatások fejlesztése, önkéntes munka bevonása
Jelzőrendszeres segítségnyújtás megszűnése	Szolgáltatás újraindítása, pályázati lehetőségek igénybe vétele
Zagyvaparti Idősek Otthona állagának leromlottsága	Elkezdett fejlesztések folytatása, további rekonstrukció pályázati források bevonásával.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. 2008-ban végezett felmérés alapján becslt adatok szerint a település lakosságának kb. 7%-a él fogyatékkal. Legmagasabb arányt a mozgásszervi fogyatékossgal, élők képviselik. A szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, a település közintézményeinek, egészségügyi és szociális létesítményeinek akadálymentesítése ezért kiemelten fontos feladat.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A település intézményeiben alacsony a fogyatékkal élő foglalkoztatottak száma, fogyatékosok számára munkalehetőséget kínáló, rehabilitációs munkahely pedig nincs a településen. A korábban mintegy 40 főt foglalkoztató varroda megszűnt. Rehabilitációs munkalehetőség a szolnoki foglalkoztatónál van.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek. Újszászon jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élők számára segítséget jelent a Támogató Szolgálat, valamint a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesülete helyi csoportjának munkája. Emellett igénybe vehetik a szociális alapellátás szolgáltatásait is.

A Támogató Szolgálat segítséget nyújt az életvitelben és a közszolgáltatások, egészségügyi ellátások igénybevitelében, az egyesület pedig rendszeres összejöveteleivel hatékony munkát végez az információ közvetítésben, ismeretterjesztésben, és a közösségi élet területén is.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek.

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékossgai támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

A fogyatékos személyeket a rendszeres szociális ellátások megállapítása során az Szt. rendelkezései alapján további kedvezmények illetik meg (pl. a lakásfenntartási támogatásnál, aktív korúak ellátásánál a fogyasztási egység fogyatékossgai, tartós betegség esetén +0,2-vel növekszik). A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára tartós beteg gyermeket nevelő családok esetén magasabb.

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépkocsi szerzési és átalakítási

támogatásra (közlekedési kedvezmény) jogosultak. Sajnos az Szt. alapján korábban járó közlekedési támogatás megszűnt.

A közlekedőképességében súlyosan akadályozott, látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősülő, a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősített, vagy a vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősülő személy parkolási igazolványra jogosult.

A helyben nyújtott szociális támogatást igénybe vevők között a fogyatékosok számáról külön nyilvántartás nem készül. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a Magyar Államkincstár a folyósító, így erről információval nem rendelkezünk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat törekvése, hogy biztosítsa a szolgáltatások és intézmények akadálymentességét. A város legtöbb közintézménye akadálymentesített épületben funkcionál. A nevelési-oktatási intézmények rekonstrukciós bővítésére elnyert támogatásokból valamennyi érintett intézménynél (bölcsőde, óvoda, általános iskola) megtörtént az akadálymentesítés. A polgármesteri hivatal épületének földszintje, az okmányiroda, a szociális alapellátásokat nyújtó épület pályázati forrásból történt átalakítása által vált teljes körűen akadálymentessé.

A középiskolában szintén megvalósult a teljes körű akadálymentesítés, a kollégiumban két mozgáskorlátozottak számára igénybe vehető szoba is rendelkezésre áll.

Az egészségügyi ellátást biztosító épületbe szintén be lehet közlekedni feljáró rámpán keresztül.

Nem akadálymentesítettek a Zagyvaparti Idősek Otthona és a Védőnői Szolgálat és fogorvosi rendelő épületei. Az idősek otthona teljes körű akadálymentesítése (közlekedés, mosdók, liftek, stb.) nyertes TIOP pályázat segítségével 2014. novemberéig megvalósul.

Az önkormányzat az egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó épület kiváltását tűzte ki célul, ám ez a jelen időszakig még nem valósult meg, ezért szükséges lenne az épület akadálymentességének biztosítása.

Akadálymentesítés

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájékoz- tatás	Induk- ciós hurok	Tapin- t- ható infor- máci- ó	Jel- nyelv i segít- ség	Egyéb
oktatás i intézm- ények	alapfok	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	
	középfok	igen	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	
Egész- ségügy- i intézm- ények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	
	járó beteg szakellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	
	alapellátás	nem	igen részben	igen részben	igen részben	nem	nem	nem	nem	

kulturális, művelődési intézmények	nem	igen részben	igen	igen	nem	igen részben	nem	nem	
önkormányzati, közigazgatási intézmény	nem	igen részben	igen	igen	nem	igen	igen részben	nem	
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
szociális ellátást nyújtó intézmények	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A művelődési házba és a tornacsarnokba a bejutás akadálymentes rámpa segítségével biztosított. A könyvtárban az akadálymentes közlekedés biztosított, mozgáskorlátozottak által használható számítógépes munkaállomás, valamint hallás- és látássérültek számára segítséget nyújtó szoftverek is rendelkezésre állnak.

A településen működő szolgáltatók is törekszenek legalább az akadálymentes bejutás biztosítására. A lakóépületek akadálymentesítése a lakosok életvitelét segíti, saját kivitelezésben valósítható meg, az ehhez elérhető támogatások elérésében a Mozcáskorlátozottak Egyesülete nyújt segítséget tagjai számára.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Újszászon a munkahelyek többségénél nem megoldott a teljes körű akadálymentesítés, de a legtöbb helyen a fizikai akadálymentesítésre való törekvések megjelennek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzat akadálymentesítő közmunka program keretében több közlekedési csomópont akadálymentesítését megvalósította. A Dózsa György út fejlesztésekor a városközponttól a vasútállomásig mintegy 1 km, burkolati vezetősávval is ellátott akadálymentes járda épület meg.

A Bakó úti játszótér fejlesztésekor pedig telepítésre került egy komplex, akadálymentes, kerekesszékekkel is igénybe vehető játszótéri eszköz.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen fogyatékosok nappali intézménye nem működik, de a helyi alapszolgáltatások (pl. nappali ellátás) fogyatékosok számára is igénybe vehetőek. A közlekedésben a támogató szolgálat tud segítséget nyújtani.

A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati			Egyházi			Civil		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
étkeztetés	na.	na.	na.	0	0	0	0	0	0
házi segítségnyújtás	19	22	24	0	0	0	0	0	0
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	17	15	17	0	0	0	0	0	0
családsegítés	10	9	12	0	0	0	0	0	0
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	na.	na.	na.	0	0	0	0	0	0
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	1	1	1	0	0	0	0	0	0
támogató szolgáltatás	25	25	30	0	0	0	0	0	0
nappali ellátás	2	2	2	0	0	0	0	0	0

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A művelődési házban ingyenesen biztosítanak helyet a Mozgáskorlátozottak helyi szervezete rendezvényei, összejövetelei számára, mely a működésüket segítő infrastrukturális háttérrel biztosít. A fentiekben bemutatottak szerint pedig a könyvtárban lehetőség van hangos könyvek használatára és kölcsönzésére, valamint fogyatékosok számára igénybe vehető szoftverek és számítógépek használatára is. A helyi civil szervezetek is különös figyelmet fordítanak a fogyatékos személyekre, az Együtt Újszászért Egyesület a korábbi években fogyatékos gyermekek számára tábort és egyéb programokat (pl. lovaglás) szervezett.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adathiányok a fogyatékosokkal kapcsolatban	Adatgyűjtés az egészségügyi szektor és a civil szervezetek bevonásával
fogyatékosokat foglalkoztató munkahelyek nincsenek	Munkahelyteremtés elősegítése, kapcsolat más települések rehabilitációs foglalkoztatóival
Teljes körű akadálymentesítés hiánya	Közintézmények és közterületek teljes körű akadálymentesítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A településen széles körű, több szereplőt bevonó jelzőrendszer működik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja, mely megvalósul az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások, a civil szervezetek és egyházak tevékenysége között is. Együttműködési megállapodások konkrét tevékenységekre, programok megvalósítására köttetnek a szereplők között.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik. Az egyházakkal és a civil szervezetekkel az önkormányzat jó kapcsolatokat ápol. A szervezeteket az önkormányzat helyiségek és eszközök rendelkezésére bocsájtásával segíti, lehetőségéhez mérten költségvetési támogatásban részesíti. A szervezetek részt vállalnak a városi rendezvények megvalósításában, adománygyűjtéseket szerveznek. Erősnek mondható az önkormányzat- civil szervezetek- egyház - önkormányzati intézmények közötti együttműködés, mely megnyilvánul az eredményekben, sikeres rendezvényekben.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat a város érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Első sorban szociális területen erős az együttműködés, de a kultúra és a sport területén is partneri viszony alakult ki a környező településekkel.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban közel 40 civil szervezet és bejegyzés nélküli civil csoportosulás, klub működik. A szervezetek az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekcszenek. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait. Az önkormányzat a civilekkel egyedileg, illetve a Városi Civil Fórumon keresztül folytat társadalmi egyeztetést.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a város érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért. A vállalkozások jelenleg elsősorban a helyi szervezetek és események természetbeni és anyagi támogatásával járulnak hozzá az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javításához.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A HEP elkészítése során az önkormányzat, a polgármesteri hivatal, az oktatási és kulturális intézmények, a szociális szféra és a polgármesteri hivatal munkatársai adatszolgáltatással segítették a munkát. Az adatgyűjtés folyamán megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. Az elkészült HEP tervezetét véleményezésre kiküldtük az adatgyűjtésben résztvevők számára, majd a dokumentum a város honlapján is megjelentetésre kerül.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása. – felülvizsgálat és értékelés közzététele

A szervezetek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, városi honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. Az abban foglalt intézkedések eredményeiről nyílt bizottsági és képviselő-testületi üléseken történik beszámolás, ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése is. A beszámolók szintén közzétételre kerülnek a város honlapján és az Újszászi Híradóban.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szakképzetlen munkanélküliek magas száma, alacsony foglalkoztatottsága	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek kihasználása Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Képzések szervezése/együttműködés a munkaügyi központtal.
	Mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának romlása	Egészségügyi vizsgálatok, prevenciók szűrővizsgálatok népszerűsítése Belvíz elvezetés megvalósítása
	Kisebbségi önkormányzat hiánya	Információk közvetítése, tájékoztatás a roma közösség felé, öntevékenység elősegítése
Gyermekek	Nőtt a mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű gyermekes családok száma	Étkezési támogatások, nyári étkezés, programok szervezése Oktatási, képzési támogatások, felzárkóztató képzések, átképzések a szülők hatékony munkaerő-piaci integrációjának elősegítése érdekében
Nők	Tartós munkanélküli nők száma nőtt	Több nő bevonása a közfoglalkoztatásba A foglalkoztatási esélyek növelése, az elsődleges munkaerő-piacon való elhelyezkedés érdekében, képzések segítségével. Együttműködés a munkaügyi központtal.
Idősek	Hétfélig ellátások hiánya	Szociális szolgáltatások fejlesztése, önkéntes munka bevonása
	Jelzőrendszeres segítségnyújtás megszűnése	Szolgáltatás újraindítása, pályázati lehetőségek igénybe vétele
	Zagyvaparti Idősek Otthona állagának leromlottsága	Elkezdett fejlesztések folytatása, további rekonstrukció pályázati források bevonásával.
Fogyatékkal élők	Adathiányok a fogyatékosokkal kapcsolatosan	Adatgyűjtés az egészségügyi szektor és a civil szervezetek bevonásával

	Fogyatékosokat foglalkoztató munkahelyek hiánya	Munkahelyteremtés elősegítése, kapcsolat más települések rehabilitációs foglalkoztatóival
	Teljes körű akadálymentesítés hiánya	Közintézmények és közterületek teljes körű akadálymentesítése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása – Helyi igény szerint szakképzés elindítása, szakképzésre irányítás, koordinálás, közfoglalkoztatás	önkormányzat, munkaügyi központ
	Egészségügyi vizsgálatok, prevenciók szűrővizsgálatok népszerűsítése	önkormányzat, egészségügyi szolgáltatók, civil szervezetek, pl. Együtt Újszászért Egyesület, Gyere Segítség Alapítvány
	Belvíz elvezetés megvalósítása	önkormányzat, pályázati források
	Kisebbségi közösség információkhoz juttatása, öntevékenység segítése	önkormányzat szociális iroda, kisebbségi referens, Zagyva menti Integrált Központ,
Gyermekek	Étkezési támogatások, nyári étkezés, programok szervezése	önkormányzat, oktatási és kulturális intézmények, Zagyva menti Integrált Központ, civil szervezetek
Nők	A nők foglalkoztatási esélyének növelése képzések és felkészítő programok segítségével, közfoglalkoztatásban a nők arányának növelése	önkormányzat, munkaügyi központ
Idősek	Hétvégi szociális ellátások bevezetése	önkormányzat, Zagyva menti Integrált Központ, civil szervezetek, önkéntes munka
	Jelzőrendszeres segítségnyújtás újra indítása	önkormányzat, Zagyva menti integrált Központ
	Zagyvaparti Idősek Otthona korszerűsítésének folytatása	önkormányzat, Zagyvaparti Idősek Otthona
Fogyatékkal élők	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők számáról, fogyatékoság típusáról, foglalkoztatottságról	önkormányzat, egészségügyi szolgáltatók, civil szervezetek (Mozgáskorlátozottak egyesülete), Zagyva menti Integrált Központ
	Fogyatékosokat foglalkoztató munkahelyek támogatása	önkormányzat
	Közintézmények teljes körű akadálymentesítése	önkormányzat

Jövőképünk

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák (és nem romák) nem élnek mélyszegénységben, munkaerőpiaci integrációjuk sikeres.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne küzdjenek mindennapi megélhetési problémákkal, alapvető szükségleteik kielégítettek legyenek.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek biztonságát, veszélyeztetettségük megelőzését.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségmegőrző programjaira, aktív programokkal csökkentjük az elmagányosodás folyamatát.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot, a társadalmi beilleszkedésük segítségét, elismerését.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők egyenlő bánásmódjára, akadálymentes, biztonságos, környezet biztosításával.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása – Helyi igény szerint szakképzés elindítása, szakképzésre irányítás, koordinálás, közfoglalkoztatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szakképzetlen munkanélküliek magas száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Munkaügyi központtal, civil szervezetekkel való kapcsolattartás erősítése, tájékoztatás, képzések szervezése, vagy az érintettek képzésre irányítása, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése és igénybe vétele. Folyamatos feladat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatbázis készítése az érintettekről, elérhető képzésekről. Kapcsolatfelvétel a partner intézményekkel, civil szervezetekkel, munkaügyi központtal, képző intézményekkel. koordinálás, közvetítés.
Résztevők és felelős	Résztevők: képzetlen munkanélküliek köre. Felelős: önkormányzat
Partnerek	munkaügyi központ, térségi képző intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2014. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	képzési jelenléti ívek és megszerzett bizonyítványok, statisztikai mutatók javulása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: motiváció csökkenése, lemorzsolódás. Kockázat kezelése: folyamatos nyomon követés és beavatkozás, támogatás megvonása
Szükséges erőforrások	pályázati források, képzési támogatások

Intézkedés címe:	Egészségügyi vizsgálatok, prevenciós szűrővizsgálatok népszerűsítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Mélyszegénységben élők egészségi állapotának romlása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egészséges életmód és a preventív vizsgálatok népszerűsítése. Folyamatos feladat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Egészségnevelési tájékoztató rendezvények, szűrővizsgálatok szervezése, tájékoztató anyagok közvetítése
Részvevők és felelős	Részvevők: érintett célcsoport, Felelős: Védőnői szolgálat, önkormányzat
Partnerek	egészségügyi dolgozók, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2014.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	megbetegedési mutatók javulása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: alacsony részvétel a vizsgálatokon, Kockázat kezelése: személyes meggyőzés
Szükséges erőforrások	pályázati források, egészségügyi szakemberek, tájékoztató anyagok

Intézkedés címe:	Belvíz elvezetés megvalósítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Mélyszegénységben élők egészségi állapotának romlása a lakhatási körülmények következtében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre	A Munkás út – Védgát sor térségében lakhatási körülmények javítása. Hosszú távú feladat.

bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Belvíz elvezető rendszer kiépítése a Munkás út – Védgát sor térségében.
Résztevők és felelős	önkormányzat
Partnerek	kivitelezők
Határidő(k) pontokba szedve	Hosszú távú cél.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Belvíz-mentesítési vis maior feladatok és költségek csökkenése. Megbetegedési mutatók csökkenése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: anyagi források hiánya. Kockázat kezelése: pályázati források igénybe vétele.
Szükséges erőforrások	pályázati források

Intézkedés címe:	Kisebbségi közösség információkhoz juttatása, öntevékenység segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen 2010 óta nem működik kisebbségi önkormányzat.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Kisebbségi lakosok információkhoz juttatásának segítése, kisebbségi referens tevékenységének támogatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szociális rendszerbe bekerülők egyéb lehetőségekről, támogatásokról, ösztöndíjakról való tájékoztatása, kisebbségi érdekképviselőt lehetőségeiről tájékoztatás.
Résztevők és felelős	Kisebbséghez tartozó lakosok. Felelős: önkormányzat
Partnerek	polgármesteri hivatal szociális iroda, kisebbségi referens, Zagyva menti Integrált Központ

Határidő(k) pontokba szedve	2014.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	szociális ellátások statisztikai adatai
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: alacsony motiváció. Kockázat kezelése: személyes kommunikáció
Szükséges erőforrások	helyi szakemberek

Intézkedés címe:	Étkezési támogatások, nyári étkezés, programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nőtt a mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű gyermekes családok száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hátrányok kompenzálása étkeztetés és szabadidős tevékenységek szervezésével. Folyamatos feladat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés az érintettek köréről, étkeztetés megszervezése, tájékoztatás és lebonyolítás. Szabadidős tevékenységek, táborok szervezése.
Résztevők és felelős	Résztevők: érintett célcsoport. Felelős: önkormányzat
Partnerek	oktatási és kulturális intézmények, Zagyva menti Integrált Központ, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2014.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	étkezésben résztvevők száma, megszervezett események száma és résztvevők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: alacsony részvétel. Kockázat kezelése: megfelelő tájékoztatás

Szükséges erőforrások	pályázati források, helyi szakemberek és önkéntes munka bevonása
-----------------------	--

Intézkedés címe:	A nők foglalkoztatási esélyének növelése képzések és felkészítő programok segítségével, közfoglalkoztatásban a nők arányának növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nőtt a tartós munkanélküli nők száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők munkába állásának segítése. Folyamatos feladat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés és igényfelmérés az érintett célcsoportban, képzések, átképzések szervezése vagy képzési lehetőségek felkutatása. Kapcsolatfelvétel a partner intézményekkel, civil szervezetekkel, munkaügyi központtal, képző intézményekkel. koordinálás, közvetítés.
Részvevők és felelős	Részvevők: Érintett célcsoport. Felelős: önkormányzat
Partnerek	munkaügyi központ, képző intézmények.
Határidő(k) pontokba szedve	2014.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	képzési jelenléti ívek és megszerzett képesítések száma, statisztikai mutatók javulása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat:
Szükséges erőforrások	Kockázat: motiváció csökkenése, lemorzsolódás. Kockázat kezelése: folyamatos nyomon követés és beavatkozás

Intézkedés címe:	Hétvégi szociális ellátások bevezetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősök számára személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások hétvégén nem elérhetőek.
Célok - Általános	Szociális ellátások (étkeztetés, házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, stb.)hétvégi megszervezése. Folyamatos feladat.

megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés az érintett célcsoportban, ellátásokhoz szükséges erőforrások biztosítása, ellátás megszervezése és lebonyolítása.
Résztevők és felelős	Résztevők: érintett célcsoport. Felelős: Zagyva menti Integrált Központ
Partnerek	önkormányzat, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2014.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	ellátást hétvégén igénybe vevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	költségvetési és pályázati források, helyi szakemberek és önkéntes munka bevonása

Intézkedés címe:	Jelzőrendszeres segítségnyújtás újra indítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jelzőrendszeres segítségnyújtás megszűnése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Jelzőrendszeres segítségnyújtás újra indítása. Rövid távú feladat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés az érintett célcsoportban, ellátásokhoz szükséges erőforrások biztosítása, ellátás megszervezése és lebonyolítása.
Résztevők és felelős	Résztevők: érintett célcsoport. Felelős: Zagyva menti Integrált Központ

Partnerek	önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2014.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	az igénybe vétel statisztikai adatai
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: a szolgáltatás működtetése nem gazdaságos. Kezelése: pontos tervezés
Szükséges erőforrások	pályázati vagy normatív támogatások, jelzőkészülékek, helyi szakemberek bevonása

Intézkedés címe:	Zagyvaparti Idősek Otthona korszerűsítésének folytatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Zagyvaparti Idősek Otthona épületeinek és energetikai rendszereinek állapota leromlott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A Zagyvaparti Idősek Otthona teljes körű rekonstrukciója. Hosszú távú feladat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A megkezdett fejlesztések folytatása, energetikai korszerűsítés megújuló energia bevonásával. Tervezés és kivitelezés.
Részvevők és felelős	önkormányzat, Zagyvaparti Idősek Otthona
Partnerek	kivitelezők
Határidő(k) pontokba szedve	2014.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	energia felhasználás csökkenése, karbantartási költségek csökkenése

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: anyagi források hiánya. Kockázat kezelése: pályázati források folyamatos figyelemmel kísérése és igénybe vétele.
Szükséges erőforrások	pályázati források

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők számáról, fogyatékoság típusáról, foglalkoztatottságról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő fogyatékosokról kevés információval rendelkezünk.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A városban élő fogyatékos lakosok helyzetének feltérképezése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés az érintett célcsoportról, a fogyatékosok számáról, fogyatékoság típusáról, foglalkoztatottságáról.
Résztevők és felelős	Résztevők: érintett célcsoport. Felelős: polgármesteri hivatal
Partnerek	egészségügyi szolgáltatók, Zagyva menti Integrált Központ, Mozgáskorlátozottak egyesülete, egyéb civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2014.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	helyi adatbázis kialakítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: adatokhoz való hozzáférés nehézségei. Kockázat kezelése: széles körű adatgyűjtés megvalósítása, személyes megkeresések
Szükséges erőforrások	helyi szakemberek és civil szervezetek bevonása

Intézkedés címe:	Fogyatékosokat foglalkoztató munkahelyek támogatása
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen jelenleg nincs rehabilitációs munkahely, a legközelebbi elérhető rehabilitációs munkahely Szolnokon van (20 km)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rehabilitációs munkahelyek kialakításának elősegítése pályázatokon keresztül, együttműködés a helyi vállalkozásokkal – rövid- és középtávú feladat
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyi vállalkozások tájékoztatása pályázati és egyéb foglalkoztatási kedvezményekről rehabilitációs munkahelyek kialakításához, együttműködés a helyi önkormányzattal. A Támogató Szolgálat együttműködésével a fogyatékossgal élők segítése a munkába való eljutáshoz.
Résztevők és felelős	Résztevők: fogyatékossgal élők, felelős: polgármester és Zagyva menti Integrált Központ vezetője
Partnerek	Helyi vállalkozások
Határidő(k) pontokba szedve	2017.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rehabilitációs munkahelyen foglalkoztattak száma, adatbázissal való összevetés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Munkahely rövid időtartamra való működtetése, csökkentésük eszközei: több rehabilitációs munkahely kialakítása, mellyel a munkafelvétel lehetősége folyamatos lehet.
Szükséges erőforrások	Helyi vállalkozások bevonása

Intézkedés címe:	Közüntézmények teljes körü akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A városi közüntézmények jelentős része akadálymentesített, de még mindig van olyan intézmény (Zagyvaparti Idősek Otthona, Védőnöi Szolgálat, fogorvosi rendelő) amely nincsen.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Teljes közüntézmény-rendszer akadálymentesítése, a szolgáltatásokhoz való eljutás elősegítéséhez a város jelentősebb közlekedési csomópontjai, járdák akadálymentesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az intézmények felújításához, fejlesztéséhez minden pályázati lehetőséget igénybe vesz az Önkormányzat, melyben elsődleges szempont az akadálymentesítés.

szedve	
Részvevők és felelős	Részvevők: intézmények vezetői Felelős: polgármester
Partnerek	Intézmények vezetői
Határidő(k) pontokba szedve	2017.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az akadálymentesített intézmények műszaki dokumentációja, mely hosszú távon fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Pályázatok hiánya vagy forráshiány; csökkentésük eszközei: Alapítványok és egyéb szervezetek bevonása támogatás nyújtása érdekében
Szükséges erőforrások	pénzeszköz

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása – Helyi igény szerint szakképzés elindítása, szakképzésre irányítás, koordinálás, közfoglalkoztatás	A tartós munkanélküliek magas aránya, szakképzetlenség	Szakképzésre irányítás közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése	Újszász Városi Önkormányzat költségvetési koncepciója	Közfoglalkoztatási pályázatok benyújtása, szakképzési lehetőségek felmérése	polgármester	2014.12.31.	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Humán és pénzügyi	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
2	Egészségügyi vizsgálatok, prevenciók szűrővizsgálatok népszerűsítése	Az egészségügyi állapot romló tendenciája	Cél a vizsgálatokon minél több résztvevő megjelenése	Szűrővizsgálatok megszervezésére összeállított dokumentumok	Népszerűsítéssel kapcsolatban pályázatok benyújtása	Egészségügyi dolgozók, civil szervezetek	2017.12.31.	A résztvevők száma, megbetegedési mutatók javulása	Humán	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
3	Belvíz elvezetés megvalósítása	A településen évek óta visszatérő probléma a teljes belvízmentesítés	Belvízzel fenyegetett területek csökkentése	Belvízvédekezési terv	Pályázati lehetőségek keresése	polgármester	Hosszú távú cél	Mentesített területek nagysága	Pénzügyi és technikai	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
4	Kisebbségi közösség információkhoz juttatása, öntevékenység segítése	A kisebbségi közösség tájékozottsága hiányos, öntevékenységekben segítségre szorulnak	A kisebbségi közösség öntevékenyebbé válásának elősegítése, összhangja	Helyi újság, honlap	Igények felmérése, családsegítő szolgálaton keresztül információ nyújtás	Zagyva menti Integrált Központ	2014.12.31.	Programok száma	humán	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Étkezési támogatások, nyári étkezés, programok szervezése	A gyermekek nyári	Szabadidő hasznos	Újszász Városi Önkormányzat	Igények felmérése és	polgármester	2014.12.31.	Foglalkozásokon résztvevők	Humán és pénzügyi	Folyamatos tevékenységgel

		szabadidejének hasznos eltöltése, melegétel biztosítása	eltöltését ,tanulást, különböző eszközök segítik	költségvetési koncepciója	rendezvények szervezése			száma		biztosítható
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A nők foglalkoztatási esélyének növelése képzések és felkészítő programok segítségével, közfoglalkoztatásban a nők arányának növelése	A nők foglalkoztatási esélyének növelése	Képzéseken, felkészítő programokon minél nagyobb arányú részvétel	Újszász Városi Önkormányzat költségvetési koncepciója	Képzésekre, felkészítő programokra, közfoglalkoztatásba bevonáshoz pályázatok benyújtása	polgármester	2014.12.31.	Programban résztvevők száma	Humán és pénzügyi	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Hétvégi szociális ellátások bevezetése	A hétvégére ellátatlanul maradóktól feltérképezése,	szociális ellátások hétvégére is történő biztosítása		Igények felmérése	Zagyva menti Integrált Központ vezetője	2014.12.31.	Igényfelmérésben résztvevők száma	humán	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
2	Jelzőrendszeres segítségnyújtás újra indítása	Jelzőrendszeres segítségnyújtás megszűnése	A jelzőrendszeres segítségnyújtás megvalósítása	Társulási Megállapodás	Igényfelmérés, ellátás megszervezése	Zagyva menti Integrált Központ vezetője	2014.12.31.	Igénybevevők száma	Humán és pénzügyi	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
3	Zagyvaparti Idősek Otthona korszerűsítésének folytatása	Épületek és energetikai rendszer állapotának romlása	A bentlakók életminőségének javítása, összhangja	Újszász Városi Önkormányzat költségvetési koncepciója	Pályázati források kihasználása	polgármester	2014.12.31.	Energiafelhasználási és karbantartási költségek csökkentése	Humán és pénzügyi	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők számáról, fogyatékoság típusáról, foglalkoztatottságról	Fogyatékos lakosok felmérése, adatbázis hiánya miatt	Adatbázis kialakítása a fogyatékkal élőkéről		Adatgyűjtés, személyes megkeresések	polgármester	2014. 12..31.	Feltérképezett lakosok	humán	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
2	Fogyatékosokat foglalkoztató munkahelyek támogatása	Rehabilitációs munkahelyek teljes hiánya	Rehabilitációs munkahelyek teremtése	Újszász Városi Önkormányzat költségvetési koncepciója	Együttműködés, helyi vállalkozások bevonása	polgármester	2017.12.31.	Munkahelyek száma, foglalkoztatottak	Humán és pénzügyi	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
3	Közintézmények teljes körű akadálymentesítése	Közintézmények részben	Teljeskörű akadálymentesítés	Újszász Városi Önkormányzat	Pályázatok benyújtása,	polgármester	2017.12.31.	Műszaki adatok	Pénzügyi és technikai	Folyamatos tevékenységgel

		akadálymentesít ettek	és	költségvetési konceptiója	esetleges támogatások igénybevétele					biztosítható
--	--	--------------------------	----	------------------------------	---	--	--	--	--	--------------

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatok teljesítéséről évente beszámoljanak.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására a partnerekkel folyamatosan együttműködik.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtását a polgármesteri hivatal végzi.

Feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását polgármesteri hivatal ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében a HEP-et a város honlapján közzétettük.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat újságja honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről az esélyegyenlőségi felelős felelős:

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, fel kell tárni az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, el kell készíteni a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatot annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

